

Henkilöliikenne- tutkimus syksy 2023

Suomalaisten liikkuminen

Verkkajulkaisu pdf
www.hlt.fi

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	4
Sammanfattning	5
Abstract.....	6
Esipuhe	7
Käsitteet	8
1. Johdanto	12
1.1 Tietoa tutkimuksesta	12
1.2 Tutkimusmenetelmä.....	12
1.3 Perusjoukko	13
2. Keskeiset tulokset	14
3. Vertailu aiempiin tutkimuksiin	16
3.1 Vertailtavuuden rajoitteet	16
3.2 Liikkumiseen vaikuttavat olosuhteiden muutokset	16
3.3 Virhemarginaalit	17
4. Kotimaanmatkojen kulkutavat	19
4.1 Pääasiallinen kulkutapa	19
4.2 Matkaluku ja matkasuorite	19
4.3 Kulkutapaosuudet	19
4.4 Matkojen lukumäärän ja suoritteen jakaumat.....	23
4.5 Liikkumattomuus.....	25
5. Matkojen tarkoitukset	26
5.1 Matkaluku matkaryhmittäin	26
5.2 Matkasuorite matkaryhmittäin	26
5.3 Matkojen pituudet matkaryhmittäin.....	30
6. Liikkuminen eri asuinympäristöissä.....	32
7. Etätyö.....	36
7.1 Etätöiden tekeminen	36
7.2 Matkamäärät ja etätyöt	36
LÄHTEET	39
LIITE Tutkimuslomakkeet	40

Tiivistelmä

Julkaisun nimi: Henkilöliikennetutkimus syksy 2023		Julkaisupäivämäärä: 31.5.2024		
Tekijät: Riikka Kallio, Timo Kärkinen ja Juhani Mutikainen				
Toimeksiantaja ja asettamispäivämäärä: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, 6.2.2020				
Julkaisusarjan nimi ja numero: Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 14/2024		ISBN 978-952-311-928-4 ISSN 2669-8781 (verkkojulkaisu)		
Asiasanat: henkilöliikennetutkimus, matkaluku, matkasuorite, matkapäiväkirja, etätyö				
Vuoden 2023 syksyllä suomalaiset tekivät vuorokaudessa keskimäärin 2,4 kotimaanmatkaa (matkaluku) ja liikkuiivat näillä matkoillaan 34 kilometriä (matkasuorite). Kotimaanmatkoista 31 % liittyi työhön tai koulutukseen, 30 % vapaa-aikaan ja 26 % ostoksiin tai asiointiin. Kulkutavoista yleisin oli henkilöauto, jolla tehtiin 55 % matkoista. Toiseksi yleisin kulkutapa oli jalankulku, jolla tehtiin 23 % matkoista. Joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen osuus oli 10 % ja polkupyörällä tehtyjen 9 %. Matkasuoritteesta 38 % liittyi vapaa-ajanmatkoihin, 28 % työhön tai koulutukseen ja 19 % ostoksiin tai asiointiin. Kulkutavoittain tarkasteltuna suoritteesta 74 % tehtiin henkilöautolla. Joukkoliikenteen osuus suoritteesta oli 18 % ja jalankulun sekä pyöräliikenteen yhteensä 5 %. Kotimaanmatkojen matkaluku ja suorite olivat edelleen merkittävästi pienempiä kuin koronapandemiaa edeltävissä tutkimuksissa. Tehtyjen matkojen määrä on pysynyt edellisvuoden (2022) tasolla. Työmatkojen, koulutukseen ja opiskeluun liittyvien matkojen sekä muiden vapaa-ajan matkojen määrä on kasvanut vuodesta 2022, kun taas työasiamatkojen sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvien matkojen on vähentynyt. Kulkutavoittain tarkasteltuna henkilöautolla matkustajana tehtyjen matkojen määrä on kasvanut edellisvuodesta, kun taas pyöräliikenteen matkamäärä on pienentynyt. Muutokset matkojen määrissä niin matkojen tarkoitusten kuin kulkutapojenkin kohdalla ovat kuitenkin hyvin pieniä. Etätyötä tehneiden osuus kasvoi edelleen. Vuoden 2023 syksyllä 35 % työssäkäyvistä vastaajista oli tehnyt etätöitä edellisen seitsemän päivän aikana, kun osuus vuonna 2022 oli 31 %. Työssäkäyvistä yli kaksi päivää etätöitä viikon aikana tehneiden osuus syksyllä 2023 oli 18 %, mikä on sama osuus kuin syksyllä 2022. Vuoden 2021 tutkimuksessa etätöitä tehneiden osuus oli 29 % ja yli kaksi päivää etätöitä tehneiden osuus 19 %. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluivat kaikki kuusi vuotta täyttäneet vakituisesti Suomessa asuvat henkilöt Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten liikkumista ajanjaksolla 1.9.2023–30.11.2023. Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus on suomalaisten liikkumistottumuksia kuvaava seurantatutkimus. Se kertoo suomalaisten liikkumisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä henkilöliikennematkojen väestöryhmittäisistä, alueellisista ja ajallisista vaihteluista. Tutkimus on toteutettu noin kuuden vuoden välein vuodesta 1974 alkaen. Vuodesta 2021 alkaen koko vuoden kattava päätutkimus tehdään neljän vuoden välein, ja vuosina 2022–2024 tehdään suppeampi kolmen syyskuukauden mittainen tutkimus. Lisätietoja tutkimuksesta on saatavilla verkko-osoitteesta www.hlt.fi				
Yhteyshenkilö: Hanna Strömmer, Traficom		Raportin kieli: Suomi	Luottamuksellisuus: Julkinen	Kokonaissivumäärä: 47
Jakaja: Traficom			Kustantaja: Traficom	

Sammanfattning

Publikation: Resvaneundersökning höst 2023		Utgivningsdatum: 31.5.2024	
Författare: Riikka Kallio, Timo Kärkinen och Juhani Mutikainen			
Tillsatt av och datum: Transport- och kommunikationsverket Traficom, 6.2.2020			
Publikationsseriens namn och nummer: Traficoms forskningsrapporter och utredningar 14/2024		ISBN 978-952-311-928-4 ISSN 2669-8781 (onlinepublicering)	
Ämnesord: persontrafikundersökning, restal, reparation, resdagbok, distansarbete			
Hösten 2023 gjorde finländarna i genomsnitt 2,4 inrikesresor per dag (antalet resor) och reste 34 kilometer (researbete) under dessa resor. Av inrikesresornas syfte var 31 % arbete eller utbildning, 30 % fritid och 27 % inköp eller uträttande av ärenden. Det vanligaste färdskapet var personbil, med vilket 55 % av resorna gjordes. Det näst vanligaste färdskapet var gåendes, vilket utgjorde 23 % av resorna. Andelen för resor gjorda med kollektivtrafik var 10 % och med cykel 9 %. Av researbetet gällde 38 % fritidsresor, 28 % arbete eller utbildning och 19 % inköp eller uträttande av ärenden. Enligt transportmedel sett utfördes 74 % av researbetet med personbil. Kollektivtrafikens andel var 18 % av researbetet och andelen för gång- och cykeltrafiken totalt 5 %. Antalet inrikesresor och researbetet var fortfarande betydligt mindre jämfört med undersökningarna som gjorts före coronapandemin. Antalet resor har hållits på samma nivå som året innan (2022). Antalet arbetsresor, resor relaterade till utbildning och studier samt andra fritidsresor har ökat sedan 2022, medan tjänsteresor och resor relaterade till friluftsliv och motion har minskat. Gällande transportmedel som använts har antalet resor med personbil ökat från året innan, medan antalet resor gjorda med cykel har minskat. Förändringarna i antalet resor, både vad gäller resornas syften och färdmedel, är dock mycket små. Andelen som arbetade på distans fortsatte att växa. Hösten 2023 hade 35 % av de tillfrågade arbetat på distans under de senaste sju dagarna, medan andelen 2022 var 31 %. Andelen arbetande personer som arbetade på distans mer än två dagar under veckan var 18 % hösten 2023, vilket är samma andel som hösten 2022. I 2021 års studie var andelen som arbetade på distans 29 %, och andelen som arbetade på distans i mer än två dagar var 19 %. Undersökningens målgrupp var alla personer som fyllt sex år och varaktigt bor i Finland, med undantag av Åland. I undersökningen utreddes finländarnas resvanor under perioden 1.9.2023–30.11.2023. Den nationella persontrafikundersökningen är en uppföljningsundersökning som beskriver finländarnas resvanor. Den beskriver finländarnas rörlighet och de faktorer som har en inverkan på dessa vanor, samt variationerna i persontrafikresorna enligt befolkningsgrupp, region och tid. Undersökningen har genomförts ungefär vart sjätte år sedan 1974. Från och med år 2021 genomförs den egentliga undersökningen som omfattar hela året vart fjärde år, och under åren 2022–2024 genomförs en mer begränsad undersökning som pågår under tre höstmånaderna. Mer information om undersökningen är tillgänglig på webbplatsen www.hlt.fi			
Kontaktperson: Hanna Strömmer, Traficom		Språk: Finska	Sekretessgrad: Offentlig
Distribution: Traficom		Sidoantal: 47	
		Förlag : Traficom	

Abstract

Title of publication: National Travel Survey autumn 2023		Date of publication: 31.5.2024	
Author(s): Riikka Kallio, Timo Kärkinen and Juhani Mutikainen			
Commissioned by, date: Finnish Transport and Communications Agency Traficom, 6.2.2020			
Publication series and number: Traficom Research Reports 14/2024		ISBN 978-952-311-928-4 ISSN 2669-8781 (online publication)	
Keywords: passenger transport survey, number of trips, distance travelled, travel diary, remote working			
In the fall of 2023, Finns made an average of 2.4 domestic trips per day and travelled 34 kilometres on these trips. 31% of domestic trips were related to work or education, 30 % to leisure and 26% to shopping or running errands . The most common mode of transportation was a car, which was used for 55% of trips. The second most common mode of transportation was walking, with 23% of trips. The share of trips made by public transport was 10% and those made by bicycle 9%. Concerning the distance of trips, 38% were related to leisure, 28% to work or education and 19% to shopping or running errands. When considered by mode of transportation, 74% of the distance of trips were done by car. Public transport accounted for 18% of the distance of trips while walking and cycling amounted to a combined total of 5%. The number and distance of domestic trips were still significantly lower than in studies before the corona pandemic. The number of trips made has remained at the level of the previous year (2022). The number of work trips, trips related to education and study, and other leisure trips has increased since 2022, while business trips and trips related to outdoor recreation and exercise have decreased. Regarding the mode of transportation, the number of trips made by car has increased from the previous year, while the number of trips by cycling has decreased. However, the changes in the number of trips, both in terms of the purposes of the trips and the means of transportation, are very small. The proportion of those who worked remotely continued to grow. In the fall of 2023, 35% of working respondents had worked remotely during the previous seven days, while the share in 2022 was 31%. The share of working people who worked remotely for more than two days during the week was 18% in the fall of 2023, which is the same share as in the fall of 2022. In the 2021 study, the share of those who worked remotely was 29%, and the share of those who worked remotely for more than two days was 19%. The target group of the survey included all Finns who were at least six years old excluding the residents of Åland. The survey studied the mobility of Finns in the period 1.9.2023–30.11.2023. The National Travel Survey is a monitoring study of the mobility habits of Finns. It gives and overview of the mobility of Finns and the factors affecting it, as well as the variations in passenger trips by population group, region, and time. The survey has been conducted approximately every six years since 1974. Starting in 2021, the main survey covering the entire year will be conducted every four years, and in the years 2022–2024, a narrower survey spanning three autumn months will be conducted. More information about the study is available at www.hlt.fi			
Contact person: Hanna Strömmer, Traficom		Language: Finnish	Confidence status: Public
Distributed by: Traficom		Pages, total: 47	
		Published by: Traficom	

Esipuhe

Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus on suomalaisten liikkumista varsin kattavasti kuvaava tutkimus. Vuonna 2023 toteutettu tutkimus oli järjestyksessään yhdestoista. Se oli toinen vain osan vuotta kattanut tutkimus, joita on jatkossa tarkoitus tehdä päätutkimuksien välillä. Tutkimuksen tilaajana toimi Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Työn ohjausryhmään kuuluivat Traficomista Hanna Strömmer (puheenjohtaja), Juha-Pekka Konttinen, Mika Idman ja Annu Korhonen. Suomen ympäristökeskuksesta ohjausryhmään kuului Antti Rehunen, Väylävirastosta Riitta Tammi, Tilastokeskuksesta Matti Kokkonen, ympäristöministeriöstä Kaisa Mäkelä ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymästä Pekka Rätty.

Työn toteuttamisesta vastasivat WSP Finland Oy ja Mantle Finland Oy. WSP Finland Oy:ssä työryhmään kuuluivat projektipäällikkö Riikka Kallio, Juhani Mutikainen, Timo Kärkinen ja Elli Happonen. Mantle Finland Oy:ssä projektipäällikkönä toimi Mikko Paronen. Alihankkijoina työssä toimivat Tikkurilan Kopiopalvelu Oy ja Hion Digital Oy.

Tässä julkaisussa on esitetty tutkimuksen keskeiset tulokset. Lisätietoja tutkimuksesta on saatavissa tutkimuksen verkkosivuilta www.hlt.fi.

Helsingissä toukokuussa 2024

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Käsitteet

Kiertomatka

Yhdestä paikasta alkavaa ja samaan paikkaan päättyvää matkojen sarjaa kutsutaan englannin kielessä nimellä "journey", joka on suomennettu kiertomatkaksi erotuksena matkaketjusta.

Kiertomatkat voivat alkaa kodin lisäksi myös muualta. Esimerkiksi käynti kesken työpäivän lounaalla muodostaa oman kiertomatkinsa ja sekä meno että paluu luokitellaan lounasmatkoiksi tai yleisemmin vapaa-ajan matkaksi.

Kokonaismatka-aika

Kokonaismatka-ajalla tarkoitetaan henkilön määrättynä ajanjaksona tekemien matkojen yhteenlaskettua kestoa. Kokonaismatka-ajan yksikkönä on käytetty minuuttia vuorokaudessa (min/vrk). Kokonaismatka-aikaan sisältyy myös kulkutavan vaihtoon ja pysähdyksiin kuluva aika.

Kulkutapavaihtoehdot

Matkan pääasiallinen kulkutapa on se kulkutapa, jolla matkasta on kuljettu kilometreissä pisin osuus. Pääasiallisen kulkutavan lisäksi matkaan liittyy usein myös muita kulkutapoja, tyypillisesti ainakin jalankulkua tai pyöräilyä. Pääasiallinen

kulkutapa on ilmoitettu koko matkaketjulle. Tämän lisäksi tutkimuksessa on kerätty tiedot kaikista matkan eri osilla käytetyistä kulkutavoista. Kulkutapavaihtoehtoja tutkimuksessa oli kaikkiaan yli 30.

Liikkumismuotojen määrä on kasvanut. Erityisesti vuoden 2016 jälkeen ovat lisääntyneet erilaiset kevyet ja sähköiset liikkumisvälineet, kuten potkulaudat, sähköpotkulaudat ja kaupunkipyörät. Tähän tutkimukseen uusina pääasiallisen kulkutavan vaihtoehtoina mukaan otettiin kaupunkipyörät ja potkulaudat, sillä näiden käytön ennakoitiin olevan vuonna 2021 tai seuraavina lähivuosina jo sen verran yleistä, että ne saattaisivat erottua kulkutapajakaumissa omina kulkutapoinaan.

Autoliikenteessä sähkö on voimanlähteenä kasvamassa merkittävästi. Autoliikenteen käyttövoimien kehityksen seurantaan on kuitenkin olemassa tätä tutkimusta parempia tietolähteitä, minkä takia autoliikenteen käyttövoimia ei otettu mukaan vaihtoehtoihin.

Pieniä nykyistä tilannetta paremmin kuvaavia tarkentavia ja selkeyttäviä muutoksia kulkutapojen ryhmittelyihin tehtiin myös taksin, raideliikenteen, bussiliikenteen ja vesiliikenteen määrittelyihin.

Pakettiautoilla tehdyt matkat on analyyseissa yhdistetty henkilöautomatkoihin. Useat pakettiautoiksi rekisteröidyt autot palvelevat käytännössä henkilökuljetuksia. Itse aineistosta pakettiautot ovat eroteltavissa tarvittaessa myös omaksi kulkutavakseen.

Tarkennuksia muutamien kulkuvälineiden nimityksiin:

- bussi on julkisen henkilöliikenteen käytössä oleva linja-auto
- taksi on julkisen henkilöliikenteen käytössä oleva henkilöauto.

Kulikutapojen vaihtoehdot tutkimuksessa

Kävely, pyöräily ja ulkoliikunta

1. Jalankulku (kävely, juoksu, pyörätuoli, rollaattori)
2. Polkupyörä (myös sähköpyörä)
3. Kaupunkipyörä
4. Potkulauta (myös sähköpotkulauta)
5. Muu liikunnallinen kulutapa

Henkilö- tai pakettiauto

1. Henkilöauto (kuljettajana)
2. Henkilöauto (matkustajana)
3. Pakettiauto (kuljettajana)
4. Pakettiauto (matkustajana)

Taksi- tai kutsuliikenne

1. Taksi
2. Koulutaksi
3. Kutsubussi tai -taksi

Bussi

1. Lähiliikenteen bussi
2. Kaukoliikenteen bussi
3. Tilausbussi (esim. turistibussi tai koululaisretkibussi)
4. Muu bussi

Raideliikenne

1. Lähi- tai taajamajuna
2. Kaukojuna
3. Raitiovaunu
4. Metro
5. Muu raideliikenne

Ilmaliikenne

1. Reittilento
2. Tilauslento
3. Muu lentokone (pienkone, helikopteri)
4. Muu moottoroimaton ilmaliikenne

Vesiliikenne

1. Soutuvene
2. Purjevene
3. Moottorivene
4. Laiva/autolautta/pika-alus
5. Lossi/yhteysalus/lautta
6. Muu vesiliikenne

Muu ajoneuvo

1. Moottoripyörä
2. Mopo
3. Mopoauto
4. Kuorma-auto
5. Traktori, työkone
6. Muu

Kulikutapojen pääryhmät analyysissä

KESTÄVÄT KULKUTAVAT

Kestävillä kulikutavoilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa jalankulkua, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä.

JALANKULKU

Kävely, juoksu, pyörätuoli, rollaattori

PYÖRÄLIKENNE

polkupyörä, sähköavusteinen polkupyörä, kaupunkipyörä

JOUKKOLIKENNE

BUSSI: lähiliikenne, kaukoliikenne, tilausajo, muu bussi. RAIDELIKENNE: lähi- ja taajamajuna, kaukojuna, raitiovaunu, metro, muu raideliikenne. Huom! Vuoden 2016 raportissa on käytetty myös ryhmittelyä julkinen liikenne. Julkinen liikenne sisältää joukkoliikenteen lisäksi myös taksit, ilmaliikenteen ja laiva-, lautta- ja lossiliikenteen.

HENKILÖAUTO

HENKILÖAUTO, KULJETTAJA: henkilöauto ja pakettiauto kuljettajana. HENKILÖAUTO, MATKUSTAJA: henkilöauto ja pakettiauto matkustajana.

MUU

potkulauta, muu liikunnallinen, taksi- ja kutsuliikenne, ilmaliikenne, vesiliikenne ja muut ajoneuvot

Kyyditsemismatka

Matkat, joiden tarkoituksena on henkilön saattaminen tai kyyditseminen, luokitellaan kyyditsemiseksi ja saattamiseksi sekä saattajan että niiden osalta, jotka olivat kyyditsemismatkalla mukana, mutta eivät saattajana eikä saatettavana. Saatettavan henkilön osalta matkan tarkoitus määräytyy matkakohteen mukaan.

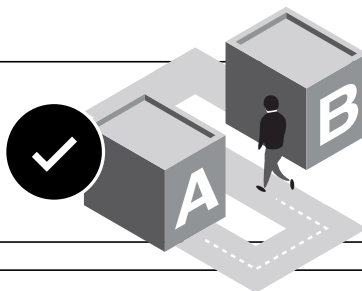
Kyyditsemismatkojen kysymys- ja analysointitapaa tarkennettiin vuoden 2016 tutkimukseen verrattuna siten, että vuoden 2021 tutkimuksessa kysyttiin henkilön roolia kyyditsemismatkalla.

Matka

Matka on siirtymistä paikasta toiseen, esimerkiksi kotoa kauppaan tai työpaikalle. Meno ja paluu ovat erillisiä matkoja. Myös lähtöpaikkaan päättyvä lenkki on matka. Lenkki lasketaan yhdeksi matkaksi.

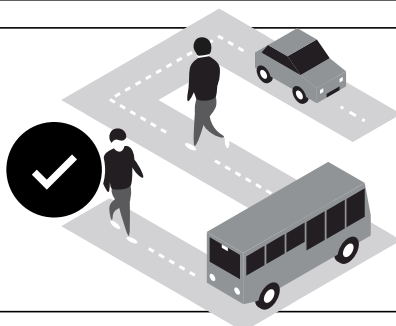
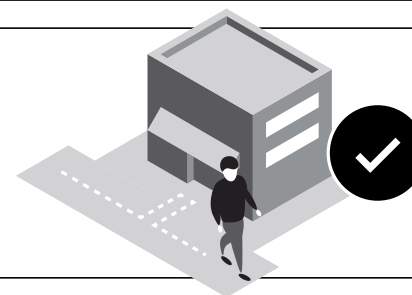
Matkoiksi luetaan kaikki matkat, myös lyhyet, jos ne ulottuvat pihapiirin ulkopuolelle. Pihapiiri voi tarkoittaa vastaajan oman kodin pihapiiriä tai muuta sen hetkistä oleskelupaikkaa ympäröivää pihapiiriä. Matkoiksi ei lasketa liikkumista omassa pihapiirissä tai tilalla eikä ammattiautoilijoiden ja muiden liikennevälineissä työskentelevien työsääntöjen tekemiä matkoja.

Mikä on matka?

Matkalla tarkoitetaan siirtymistä paikasta toiseen. Myös lähtöpaikkaan päättyvä lenkki on matka.

Matka voi sisältää pieniä pysähdyksiä tai poikkeamia, esimerkiksi kioskille. Jos kulkeminen keskeytyy pidemmäksi aikaa tai matkan tarkoitus muuttuu, katsotaan matkan loppuvan ja uuden alkavan.

Matkan voi kulkea yhdellä tai useammalla kulkutavalla. Jos vaihdat kulkuvälinettä kesken matkan esimerkiksi bussista toiseen, merkitse molemmat bussit erikseen. Myös kävely pysäkillä tai pysäkiltä toiselle kuuluu matkaan.

Omassa pihapiirissä tai tilalla liikkumista ei katsota matkaksi. Myöskään ammattiautoilijan tai muun ammatikseen muita ihmisiä tai esineitä kuljettavan työssä tapahtuvaa liikkumista ei merkitä tutkimukseen. Matkat työpaikalle ja takaisin katsotaan kuitenkin matkoiksi.

Matkaketju

Matkaketjulla tarkoitetaan yhteen lähtöpaikasta määräpaikkaan -matkaan sisältyviä matkan vaihteita, joita etenkin joukkoliikennematkoilla voi olla useita.

Joukkoliikennematka koostuu useimmiten liityntä-, vaihto- ja odotusosuuksista sekä itse joukkoliikennevälineessä matkustamisesta.

Matkaluku

Matkaluvulla tarkoitetaan henkilön määrättynä ajanjaksona tekemien matkojen yhteenlaskettua lukumäärää. Tässä tutkimuksessa matkaluvun yksikköinä on käytetty matkalukua vuorokaudessa (matkaa/vrk) tai vuodessa (matkaa/v).

Matkan tarkoitus

Matkan tarkoitukset päätellään vastaajan antamien lähtö- ja määräpaikkojen mukaan. Matkan tarkoitus määräytyy matkan määräpaikan mukaan, jos matka on kotoa alkava tai kotiin päättyvä ja kiertomatkaan ei liity muita matkakohteita. Kiertomatkat voivat alkaa kodin lisäksi myös muualta. Esimerkiksi käynti kesken työpäivän lounaalla muodostaa oman kiertomatkinsa. Jos taas kohteita on useita, määräytyy matkan tarkoitus Eurostatin suositusten mukaisesti kauimpana kiertomatkan lähtöpaikasta olevan kohteen mukaan.

Poikkeuksen edellä mainittuun, matkakohteisiin perustuvaan matkan tarkoituksen päättelyyn muodostavat matkat, joiden tarkoituksena on ollut henkilön saattaminen tai kyyditseminen (ks. kyyditsemismatka).

Koulutukseen luetaan niin lasten ja nuorten koulumatkat kuin aikuisten opiskelumatkatkin. Koulutukseen on luettu myös osa varhaiskasvatuksellisia matkoista. Monissa Euroopan maissa esikoulunomainen koulunkäynti aloitetaan aiemmin kuin Suomessa, joten määrittely on näin mahdollisimman lähellä Eurostatin suosituksia.

① Kotoa lapsen hoitopaikkaan	④ Lounaalta työpaikalle
② Lapsen hoitopaikasta työpaikalle	⑤ Työpaikalta kotiin
③ Työpaikalta lounaalle	⑥ Ulkoilun, kotoa kotiin

Esimerkki matkojen tarkoituksesta:

① = saattaminen, osa kiertomatkaa, johon kuuluvat myös matkat ② ja ⑤

②, ⑤ = työmatkoja, osa kiertomatkaa, johon kuuluu myös matka ①

③, ④ = lounasmatkoja, yksi kiertomatka

⑥ = ulkoilu, liikunta, yksi kiertomatka

Matkasuorite

Matkasuoritteella tarkoitetaan henkilön määrätyn ajanjaksona tekemien matkojen yhteenlaskettua pituutta. Tutkimuksessa matkasuoritteen yksikköinä on käytetty kilometriä vuorokaudessa (km/vrk) tai vuodessa (km/v).

Pääasiallinen kulkutapa

Pääasiallinen kulkutapa on se, josta kilometrejä kertyi eniten ovelta ovelle -matkan aikana. Pääasiallinen kulkutapa perustuu vastaajan ilmoitukseen.

Tutkimusjakso

Tutkimuspäivän matkoihin sisältyvät kaikki matkat klo 00.00 ja puolenyön 23.59 välillä. Tutkimusjakso on siis kokonainen vuorokausi.

Tutkimusjakson matkoihin luetaan kaikki matkat, jotka alkavat määritellyn jaksos aikana.

1. Johdanto

1.1 Tietoa tutkimuksesta

Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus (HLT) on suomalaisten liikkumistottumuksia kuvaava seurantatutkimus. Henkilöliikennetutkimuksen tavoitteena on luoda yleiskuva suomalaisten liikkumisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä henkilöliikennematkojen väestöryhmittäisistä, alueellisista ja ajallisista vaihteluista. Ensimmäisen kerran tietoa kerättiin vuonna 1974. Tutkimus on sen jälkeen tehty noin kuuden vuoden välein vuosina 1980, 1986, 1992, 1998–1999, 2004–2005, 2010–2011, 2016 ja 2021.

Vuodesta 2021 alkaen koko vuoden kattava päätutkimus tehdään neljän vuoden välein ja vuosina 2022–2024 toteutetaan syyskuukaudet kattava suppeampi välivuositutkimus. Vuosittaisen seurannan tarkoituksena on mm. vastata eri politiikkatoimenpiteiden vaikutusten seurannan tarpeisiin.

Tämä tutkimus on toinen välivuositutkimus. Vuoden 2023 tutkimusjakso oli 1.9.–30.11. ja tulokset kuvaavat liikkumista syyskuukausien keskimääräisenä päivänä. Viikonloput, pyhät ja loma-ajat kuuluivat osaksi tutkimusjaksoa.

Tässä raportissa esitetään syksyn 2023 tietojen rinnalla tulokset vuosien 2022, 2021 ja 2016 tutkimuksista. Vertailussa on käytetty vain tämän välivuositutkimuksen kanssa samalle syys-mar-

raskuun tutkimusjaksolle rajattuja havaintoja. Vuosien 2016, 2021 ja 2022 tulokset poikkeavat siksi edellisten henkilöliikennetutkimusten raporteissa olevista koko vuoden kattavista tuloksista.

Aikaisempien henkilöliikennetutkimusten tuloksia on verkossa osoitteessa www.hlt.fi. Sieltä löytyvät mm. vuoden 2021 päätutkimuksen raportti ja tutkimusmenetelmiä tarkemmin kuvaava tekninen raportti.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Välivuositutkimus on toteutettu menetelmällisesti samalla tavalla kuin vuoden 2021 päätutkimus. Tutkimuksen perusjoukko on kuusi vuotta täyttänyt Suomessa vakituisesti asuva väestö Ahvenanmaata ja pysyvästi laitoksessa asuvia henkilöitä lukuun ottamatta.

Tutkimuksen otos poimittiin DVV:n väestörekisteristä ja sen koko oli 9 998 henkilöä. Otokseen valituista kyselyyn vastasi 2 361 henkilöä, eli vastausaste tutkimuksessa oli 24 %.

Tutkimuksessa kukin vastaaja on ilmoittanut yhden, hänelle ennalta valitun, tutkimuspäivän kaikki matkansa. Niistä on selvitetty kellonaika, matkakohde, kulkutavat, kesto, pituus, matkaan kuuluneet jalankulku- ja pyöräilyosuudet ja matkaseurueen koko. Lisäksi tutkimuksessa on kysyt-

ty matkan liittymisestä kyyditsemiseen tai saatamiseen.

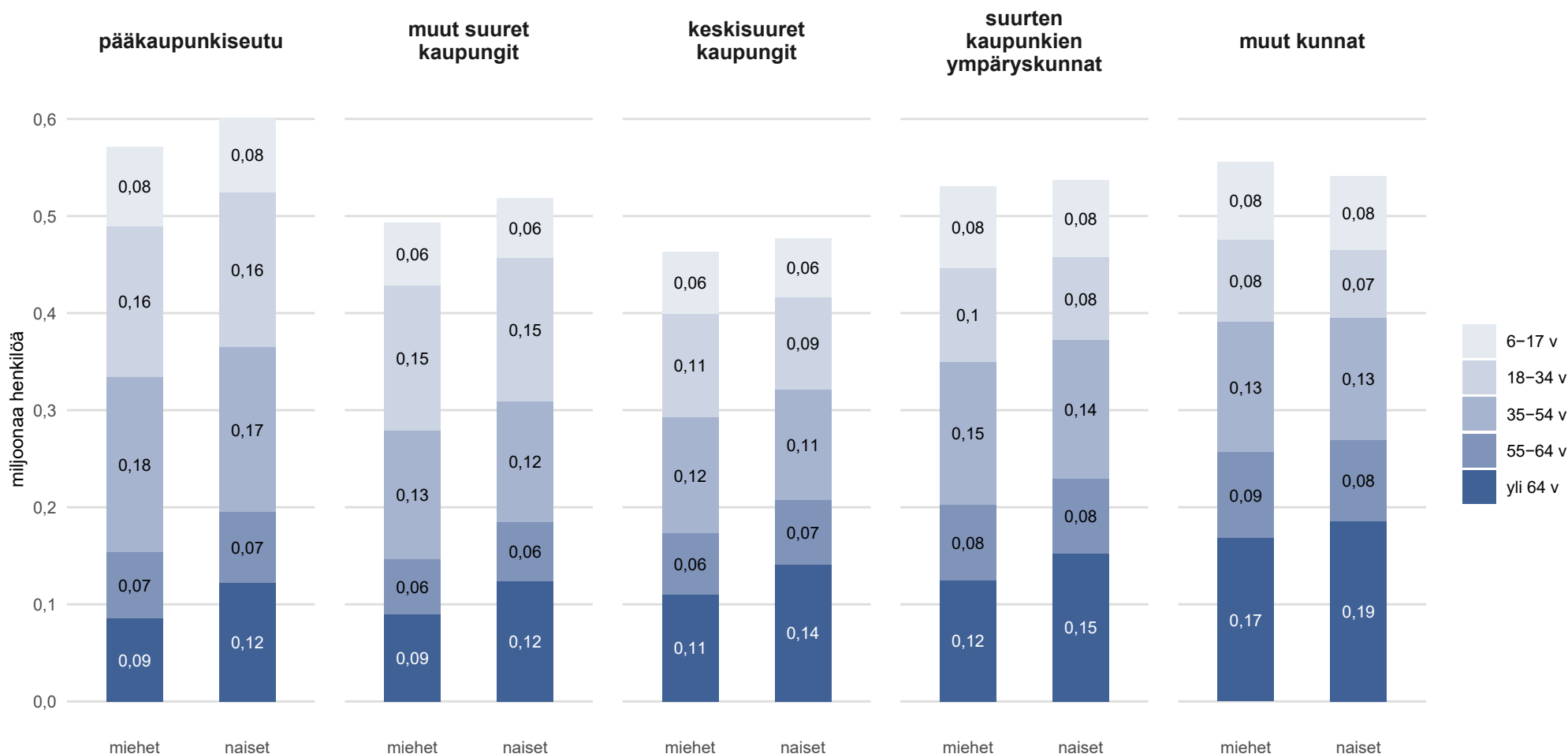
Vastaajilta on lisäksi kysytty erilaisia taustatietoja, kuten ikä, sukupuoli, asumismuoto, ajokortin hallinta, työssäkäynti, vuosiansiot sekä etätyön tekemisen useus. Täydentävinä tietoina aineistoon on liitetty Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tuottamia alueluokitustietoja matkakohteiden sijainnin perusteella.

1.3 Perusjoukko

Tutkimus kattaa kuusi vuotta täyttäneet Suomessa asuvat henkilöt, pois lukien Ahvenanmaalla ja laitoksissa asuvat henkilöt. Perusjoukon koko oli vuoden 2022 lopussa 5,29 miljoonaa henkeä.

Perusjoukkoon kuulumattomien alle kuusivuotiaiden osuus koko Manner-Suomen väestöstä oli 5,1 prosenttia.

Alueellisen kattavuuden ja otannan tehokkuuden varmistamiseksi tutkimuksen otos ositettiin alueellisesti, ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan. Tutkimuksen perusjoukko kunta- ja väestöryhmittäin on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Perusjoukon väestö 31.12.2023 (Tilastokeskus 2024).

2. Keskeiset tulokset

Matkaluku ja matkasuorite

Vuoden 2023 syksyllä suomalaiset tekivät vuorokaudessa keskimäärin 2,4 matkaa ja liikkuiivat näillä matkoillaan 34 kilometriä. Päivittäisten matkojen määrä (matkaluku, matkaa/hlö/vrk) ja niillä kuljettu matka (matkasuorite, km/hlö/vrk) olivat samaa suuruusluokkaa kuin syksyllä 2021 ja 2022, mutta merkittävästi pienemmät kuin syksyllä vuonna 2016. Tuolloin matkaluku oli 2,9 matkaa päivässä ja matkasuorite 40 kilometriä päivässä.

Liikkumiseen käytetty päivittäinen kokonaismatka-aika henkilöä kohden syksyllä 2023 oli 67,6 minuuttia vuorokaudessa, mikä on selvästi vähemmän kuin syksyllä 2016. Syksyyn 2016 verrattuna matkojen keskimääräinen kesto (min/matka) on kuitenkin kasvanut.

Syyskuukausien keskimääräiset matkaluvut, matkasuorite ja matka-ajat vuosina 2016, 2021, 2022 ja 2023 on esitetty taulukossa 1.

Kulikutapajakauma

Kaikista kotimaanmatkoista 55 % tehtiin syksyllä 2023 henkilöautolla joko kuljettajana tai matkustajana. Toiseksi yleisin kulkutapa oli jalankulku, jolla tehtiin 23 % matkoista. Joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen osuus oli 10 % ja pyörällä 9 %. Vuoteen 2021 verrattuna henkilöauton kulkutapaosuus pienentyi seitsemän prosenttiyksikköä. Vastaavasti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräliikenteen kulkutapaosuudet kasvoivat. Syksyyn 2022 verrattuna henkilöauton kulkutapaosuus pieneni kolme prosenttiyksikköä ja kävelyn kasvoi yhdellä prosenttiyksiköllä.

Kotimaanmatkojen suoritteesta 74 % tehtiin henkilöautolla kuljettajana tai matkustajana. Joukkoliikenteen suoriteosuus oli 18 % ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhteenlaskettu suoriteosuus 5 %. Joukkoliikenteen osuus kasvoi selkeästi syksystä 2021, jolloin sen suoriteosuus oli 8 %. Joukkoliikenteen suoriteosuus syksyllä 2023 oli myös suurempi kuin syksyllä 2016. Henkilöauton suoriteosuus syksyllä 2023 oli 6 prosenttiyksikköä pienempi kuin syksyllä 2021. Kotimaanmatkojen matkaluvun ja matkasuoritteen jakautuminen kulkutavoittain on esitetty kuvassa 2.

Taulukko 1. Syyskuukausien liikkumisen tunnusluvut.

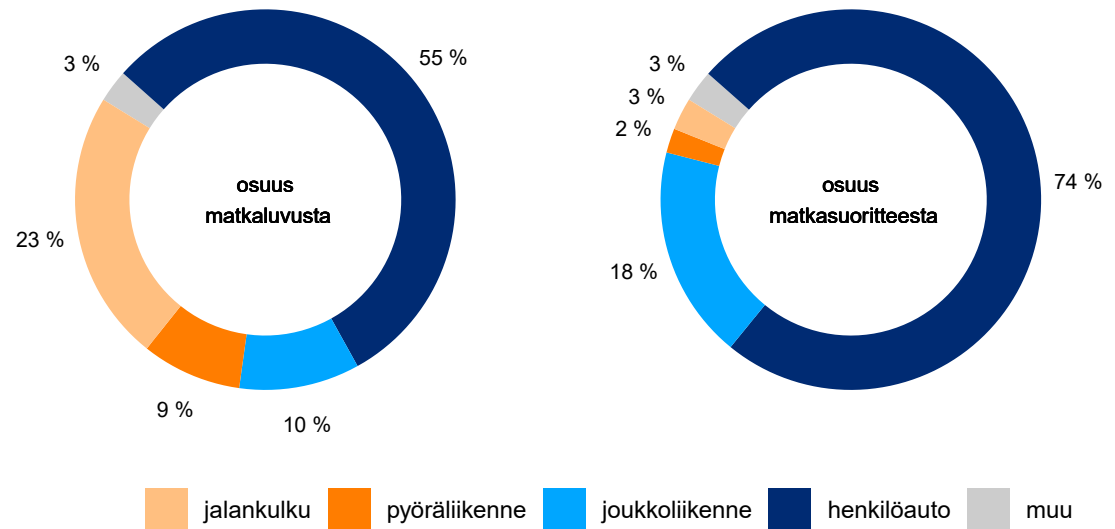
Tutkimusvuosi	Matkaluku (matkaa/hlö/ vrk)	Matkasuorite (km/hlö/vrk)	Kokonais- matka-aika (min/hlö/vrk)	Matkan pituus (km/matka)	Matkan kesto (min/matka)
2023	2,4	34,4	67,6	14,3	28,0
2022	2,3	33,3	66,8	14,3	28,7
2021	2,4	33,5	65,5	13,8	26,9
2016	2,9	40,2	75,5	13,9	26,2

Matkan tarkoitukset

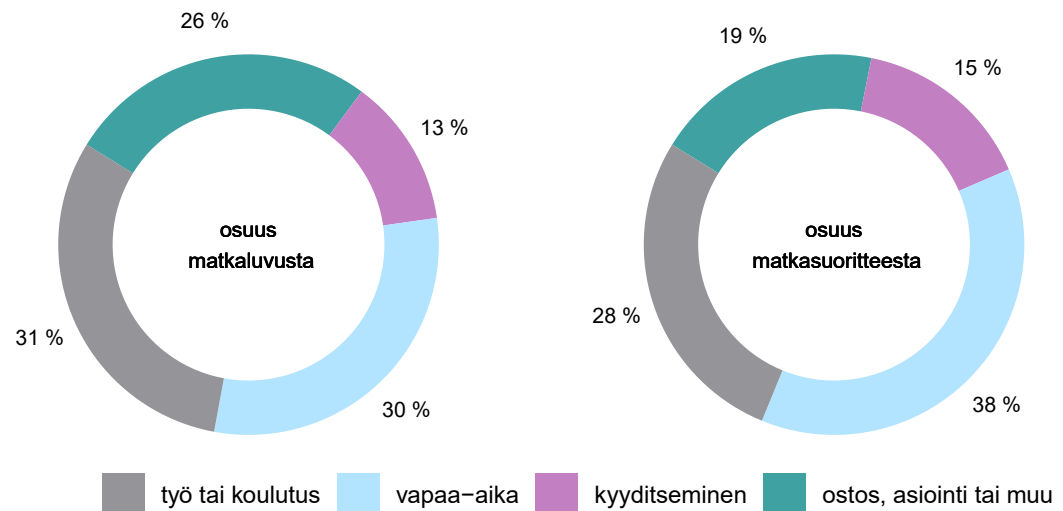
Suurin matkaryhmä syksyllä 2023 olivat työhön ja koulutukseen liittyneet matkat, joita oli 31 % kaikista matkoista. Lähes yhtä paljon, 30 %, oli vapaa-ajan matkoja. Ostos- ja asiointimatkojen osuus oli 26 % ja kyyditsemismatkojen 13 %. Matkasuoritteessa suurin matkaryhmä olivat vapaa-ajan matkat, joiden osuus oli 38 %. Työhön ja koulutukseen liittyvien matkojen osuus oli 28 %, ostos- ja asiointimatkojen 19 % ja kyyditsemisen 15 %. Matkaryhmien osuudet matkaluvusta ja matkasuoritteesta on esitetty kuvassa 3.

Syksyyn 2022 verrattuna matkojen tarkoituksissa tapahtui vain pieniä muutoksia. Syksyyn 2021 verrattuna työ ja koulutusmatkojen osuus kasvoi viidellä prosenttiyksiköllä ja vastaavasti ostos-, asiointi ja muut matkat vähentyivät saman verran.

Syksyn 2023 vapaa-ajan matkojen matkasuoritteiden osuus oli neljä prosenttiyksikköä suurempi kuin syksyllä 2022, mutta samaa suuruusluokkaa kuin syksyllä 2021.

Kuva 2. Kotimaanmatkojen matkaluvun ja matkasuoritteiden jakautuminen kulkutavoittain syksyllä 2023.

Kuva 3. Osuudet matkoista ja matkasuoritteesta matkan tarkoituksen mukaan syksyllä 2023.

3. Vertailu aiempiin tutkimuksiin

3.1 Vertailtavuuden rajoitteet

Vertailtavuuteen aiempien henkilöliikennetutkimuksien kanssa vaikuttavat erityisesti tutkimusjakson rajaukset, tutkimusmenetelmät ja vastausmäärät.

Syksyjen 2022 ja 2023 tutkimusten tutkimusjakso poikkeaa aikaisemmista tutkimuksista, mikä on otettu huomioon tulosten raportoinnissa. Väli vuosina tutkimusjakso kattoi syys-marraskuun, kun aiemmin toteutetuissa tutkimuksissa (2016 ja 2021) jakso on ollut koko vuosi.

Syksyn 2023 tutkimus toteutettiin samalla tutkimusmenetelmällä kuin vuoden 2021 henkilöliikennetutkimus. Perusjoukon rajaukset, otanta, tutkimuslomake, tiedonkeruun menetelmät ja analyysimenetelmät ovat pysyneet pääosin samoina. Muutoksia vuoden 2021 tutkimukseen olivat vastaavat asiat kuin vuoden 2022 syksyn tutkimuksessa:

- Tutkimuslomaketta päivitettiin siten, että vastaajan oli ilmoitettava aina kuntatieto kotiosoitteelle ja matkan lähtöpaikalle sekä määränpäälle.
- Tutkimuslomake sisälsi vähemmän kysymyksiä.
- Painokertoimien laskentaan käytettyä mallia päivitettiin uusilla Tilastokeskuksen toimittamilla tiedoilla otoksesta ja vastaajista.

Vastaajamäärät asettavat rajoitteita tulosten pohjalta tehtäville vertailuille. Vuosien 2016 ja 2021 tutkimuksista voidaan käyttää vertailuun vain syys-marraskuun havaintoja, jolloin pienimmät vastaajamäärät on saatu vuodelta 2021. Syys-marraskuun vastaajamäärät ovat olleet:

- 2016: 2498 vastaajaa
- 2021: 1566 vastaajaa
- 2022: 2297 vastaajaa
- 2023: 2361 vastaajaa.

Tässä tutkimuksessa vastausaste oli 24 %, kun se oli 43 % syksyllä 2016, 25 % syksyllä 2021 ja 23 % syksyllä 2022. Vastausasteen laskun aiheuttamia vääristymiä korjataan aineiston painotuksen avulla.

3.2 Liikkumiseen vaikuttavat olosuhteiden muutokset

Koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ja etätyösuositukset vaikuttivat laajasti liikenteeseen ja liikkumiseen vuonna 2021 ja vaikutuksia näkyi myös syksyn 2022 tutkimuksessa. Syksyllä 2023 osa koronapandemian käynnistämiä muutoksia oli yhä nähtävissä: mm. etätöiden tekeminen näyttäisi vakiintuneen pysyväksi käytännöksi.

Tilastokeskuksen työolotutkimuksen mukaan 35 % palkansaajista teki etätöitä vuonna 2023.

Etätöitä tekevien osuus 18–67-vuotiaista palkansaajista oli laskenut selvästi korona-ajan poikkeustilanteesta, mutta oli korkeampi kuin ennen pandemiaa vuonna 2018. Vuonna 2023 naiset tekivät etätöitä hieman yleisemmin kuin miehet. Palkansaajista 22 % oli etätöissä ainakin puolet työajastaan vuonna 2023. Useampi kuin joka kymmenes kaikista palkansaajista voi valita lähes vapaasti, kuinka usein käy työpaikallaan. Yli puolet kaikista palkansaajista koki, että etätö ei ollut heidän työssään mahdollista tai ei ainakaan helppoa toteuttaa. (Tilastokeskus 2024 a).

Joukkoliikenteessä matkustajamäärät kääntyivät nousuun pandemian aiheuttaman pudotuksen jälkeen. Ennakkotietojen mukaan joukkoliikenteen käytössä oli syksyllä 2023 merkittäviä eroja kaupunkiseuduittain. Osalla seuduista oli päästy pandemiaa edeltävälle tasolle, mutta toisilla oltiin edelleen alhaisemmalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Junaliikenteessä matkustajamäärä vuoden 2023 jälkipuoliskolla oli 14 % pienempi kuin vastaavana aikana vuonna 2019. (Tilastokeskus 2024 b).

Koronapandemia kasvatti internetostoksia tehneiden suomalaisten osuutta. Vuonna 2023 kasvu pysähtyi ja osuus oli samalla tasolla kuin vuonna 2022. (Tilastokeskus 2024 c).

Sähköenergian ja polttoaineiden hinnat laskivat vuodesta 2022, jolloin Venäjän aloittama hyökkäyssota nosti hinnat poikkeuksellisen korkealle. (Tilastokeskus 2022 a). Hinnat olivat vuonna 2023 edelleen merkittävästi korkeammalla kuin ennen vuotta 2022.

Kuluttajien odotukset omasta ja Suomen taloudesta olivat syksyllä 2023 edelleen synkät, mutta hieman nousseet vuotta aiemmasta. (Tilastokeskus 2024 d).

Vuonna 2023 liikennelaskentojen perusteella arvioituna henkilöliikenteen autokilometrit kasvovat noin puolen prosentin verran vuoteen 2022 verrattuna. Henkilöautojen liikennesuorite vuonna 2023 oli noin 5,2 prosenttia pienempi kuin vuonna 2016. (Tilastokeskus 2024 e).

Sään vuosivaihtelu vaikuttaa erityisesti kävelyn ja pyöräliikenteen matkoihin. Vuoden 2023 syksy oli suurimmassa osassa maata 0-1,5 astetta tavanomaista kylmempi, vain maan eteläosassa oli paikoin hieman keskimääräistä lämpimämpää. Syksyn sademäärät olivat suurimmassa osassa maata keskimääräistä suuremmat, paikoin jopa harvinaisen suuria. Maan itäosassa, Satakunnassa sekä Oulun seudulla sademäärät olivat paikoin poikkeuksellisen suuria. (Ilmatieteenlaitos 2024).

Syksyllä 2022 oli suurimmassa osassa maata 0,1-1,0 astetta tavanomaista lämpimämpi. Syksyn sademäärät jäivät suurimmassa osassa maata tavanomaista pienemmiksi. (Ilmatieteenlaitos 2024).

Syys-marraskuu 2021 oli suurimmassa osassa maata keskilämpötilaltaan melko tavanomainen. Maan eteläosassa oli laajalti tavanomaista kiuveempaa, kun taas maan keski- ja pohjoisosassa oli monin paikoin tavanomaista sateisempaa. (Ilmatieteenlaitos 2024).

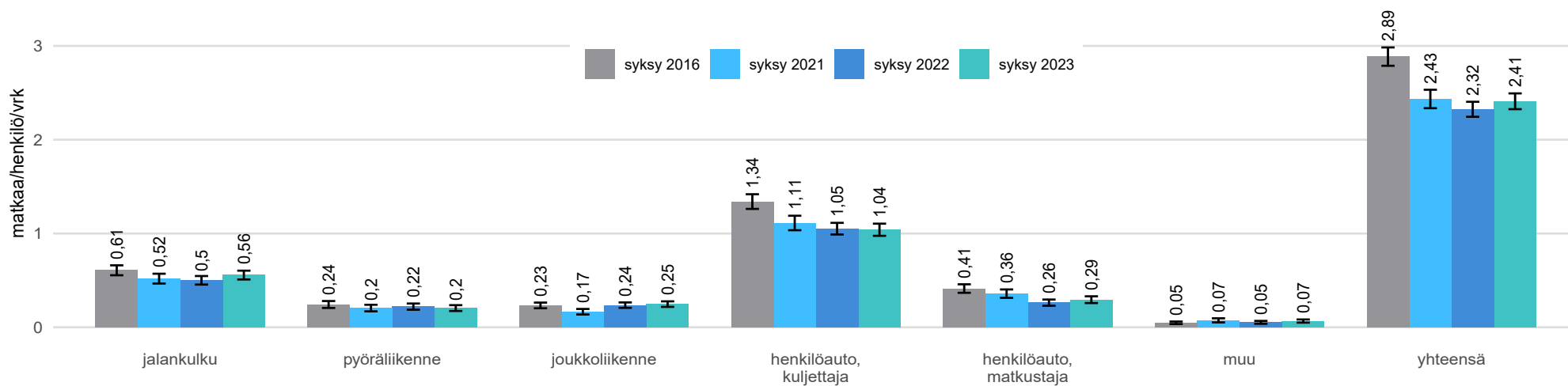
3.3 Virhemarginaalit

Henkilöliikennetutkimus toteutetaan otantatutkimuksena ja sen tuloksiin sisältyy tästä johtuvaa satunnaisvaihtelua. Tätä vaihtelua ja sen merkitystä mitataan virhemarginaalien (95 prosentin luottamustaso) avulla. Vuosien 2016 ja 2021 tutkimuksen havainnoista voidaan hyödyntää vertailuissa vain yhden vuosineljänneksen vastauksia, mikä kasvattaa virhemarginaalia.

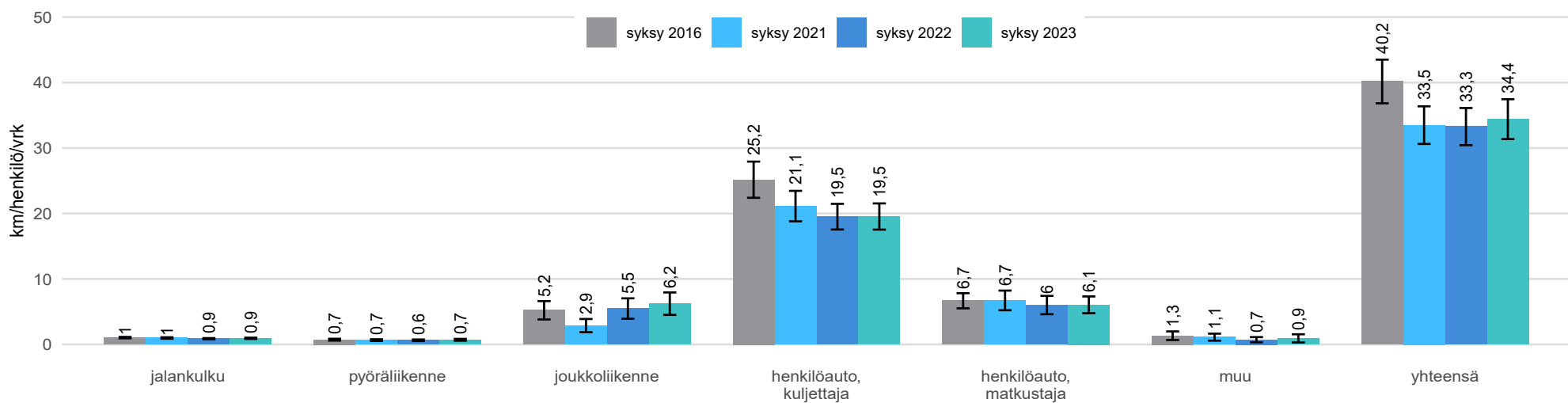
Matkaluvun havaitut erot eri kulkutavoilla syksyen 2021, 2022 ja 2023 tuloksissa sisältyvät tutkimuksen virhemarginaaliin. Sen sijaan syksyyn 2016 verrattuna erot matkaluvussa yhteensä ja henkilöautolla ovat suuremmat kuin virhemargi-

naali. Kotimaanmatkojen matkaluvun luottamuskäytännöt on esitetty kuvassa 4.

Matkasuoritteessa on matkalukua enemmän vaihtelua ja siksi suurempi virhemarginaali. Matkasuoritteen havaittu muutos syksyynä 2021, 2022 ja 2023 sisältyy kokonaisuutena ja kaikilla kulkutavoilla virhemarginaaliin. Vuonna 2016 henkilöauton kuljettajana ajettu suorite oli virhemarginaali huomioden suurempi kuin syksyynä 2022 ja 2023. Kokonaissuorite syksynä 2016 oli suurempi kuin syksyynä 2021–2023. Matkasuoritteen tunnusluvut ja niiden luottamuskäytännöt on esitetty kuvassa 5.

Kuva 4. Kotimaanmatkojen matkaluku vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina sekä tunnuslukujen 95 prosentin luottamusvälit.

Kuva 5. Kotimaanmatkojen matkasuorite vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina sekä tunnuslukujen 95 prosentin luottamusvälit.

4. Kotimaanmatkojen kulkutavat

4.1 Pääasiallinen kulkutapa

Matkan pääasiallinen kulkutapa on se kulkutapa, jolla matkasta on kuljettu kilometreissä pisin osuus. Pääasiallinen kulkutapa perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen. Pääasiallisen kulkutavan lisäksi matkaan liittyy usein myös muita kulkutapoja, tyypillisesti ainakin jalankulkua tai pyöräilyä. Kaikkiaan erilaisia kulkutapavaihtoehtoja on kymmeniä.

Tässä tutkimuksessa kulkutavat ryhmiteltiin kysymyslomakkeella Käsitteet-luvussa olevan listan mukaisesti. Tutkimustuloksia analysoidessa kulkutapojen on kuitenkin yhdisteltävä tulosten luottavuuden ja vastausmäärän riittävyyden varmistamiseksi.

4.2 Matkaluku ja matkasuorite

Syksyn 2023 aikana suomalaiset tekivät vuorokaudessa keskimäärin 2,4 matkaa ja liikkuvat näillä matkoillaan 34 kilometriä. Matkaluku ja matkasuorite olivat ovat hyvin lähellä syksyjen 2021 ja 2022 tutkimuksen tuloksia, mutta selvästi pienemmät kuin syksyllä 2016, jolloin matkaluku oli 2,9 matkaa päivässä ja matkasuorite 40 kilometriä päivässä.

Eniten matkoja, 1,0 matkaa/hlö/vrk, tehtiin henkilöautolla kuljettajana. Jalankulun matkoja tehtiin toiseksi eniten, 0,6 matkaa/hlö/vrk. Erot syksyjen

2021, 2022 ja 2023 välillä matkaluvussa kulkutavoittain olivat pieniä. Syksyllä 2016 kokonaismatkaluku oli selvästi suurempi ja kulkumuotokohtaiset matkaluvut hieman suurempia kuin syksyjen 2021-2023 tutkimuksissa.

Matkasuoritteesta suurin osa tehtiin henkilöautolla kuljettajana (19,4 km/hlö/vrk). Matkasuorite henkilöautolla oli sama kuin syksyllä 2022, mutta 1,7 km pienempi kuin syksyllä 2021. Joukkoliikenteellä kuljettiin 0,7 km enemmän kuin syksyllä 2022 ja 3,4 km enemmän kuin syksyllä 2021. Kotimaanmatkojen matkaluku ja matkasuorite kulkutavoittain vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina on esitetty kuvassa 6.

Henkilöautoliikenteen matkasuoritteen vaihtelu vastaa Tilastokeskuksen tietilastossa esiintyvää vuosivaihtelua. Tietilaston tuloksista on kerrottu luvussa 3.2.

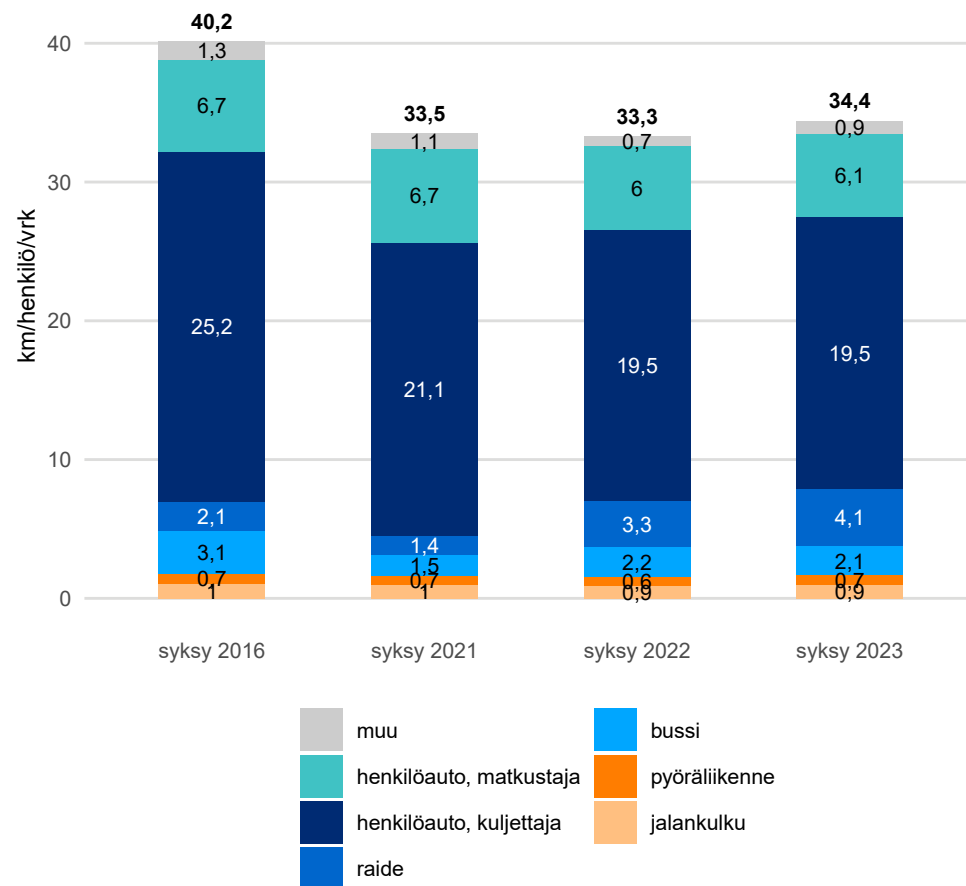
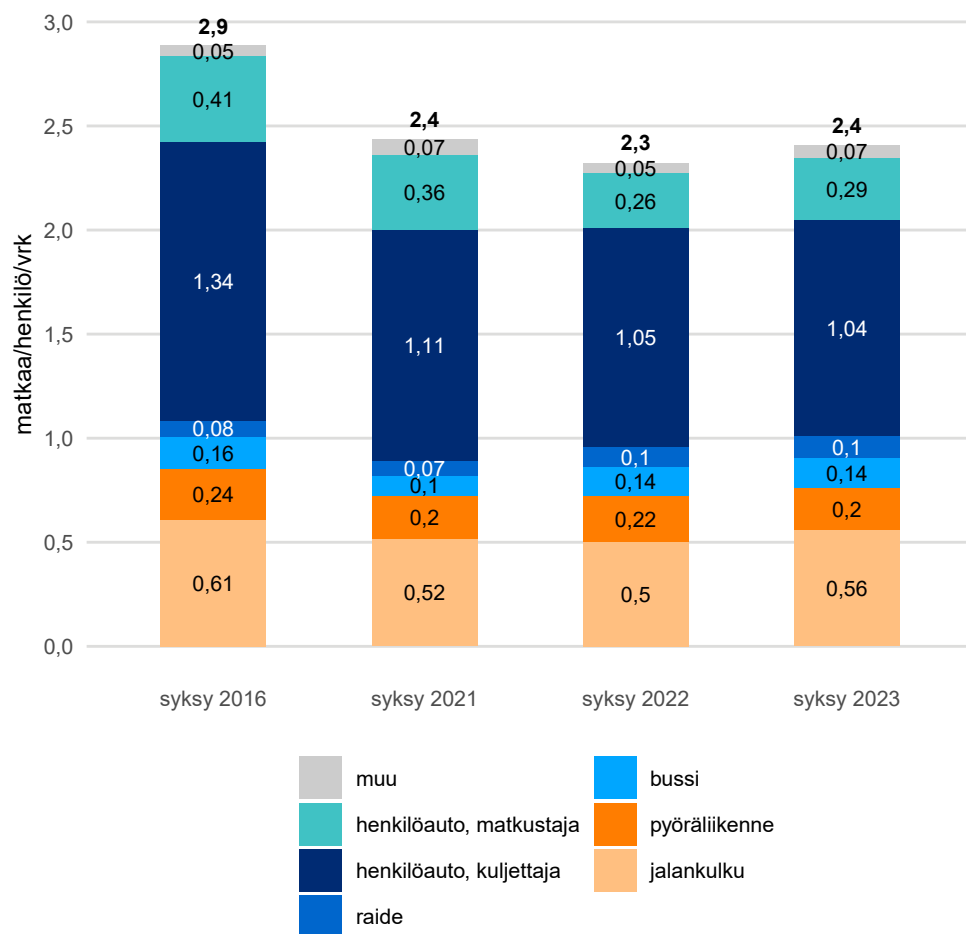
Raideliikenteen matkasuorite on kasvanut voimakkaasti suhteessa vuosiin 2016 ja 2021. Raideliikenteen matkasuoritteen kasvu vuodesta 2016 johtuu pääasiassa kotimaan kaukojunien matkustajasuoritteen kasvusta. Sama tulos on havaittavissa myös rautatietilastoissa (Tilastokeskus 2023 b).

4.3 Kulkutapaosuudet

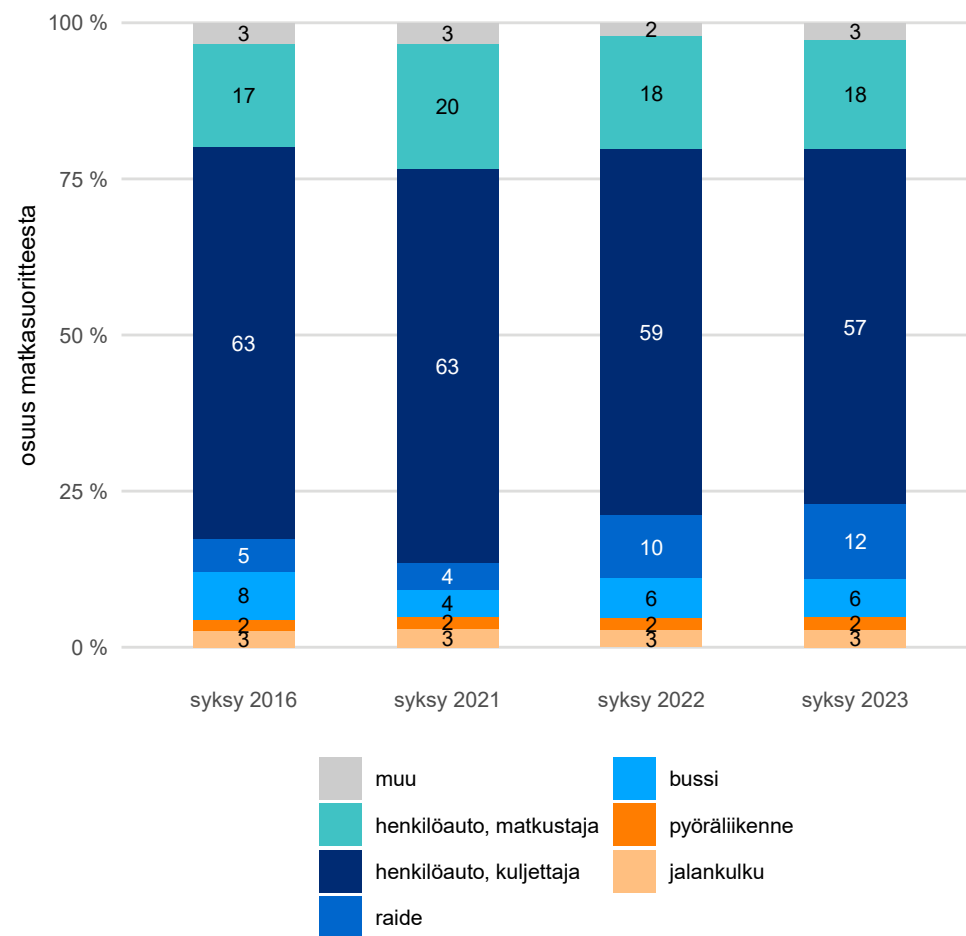
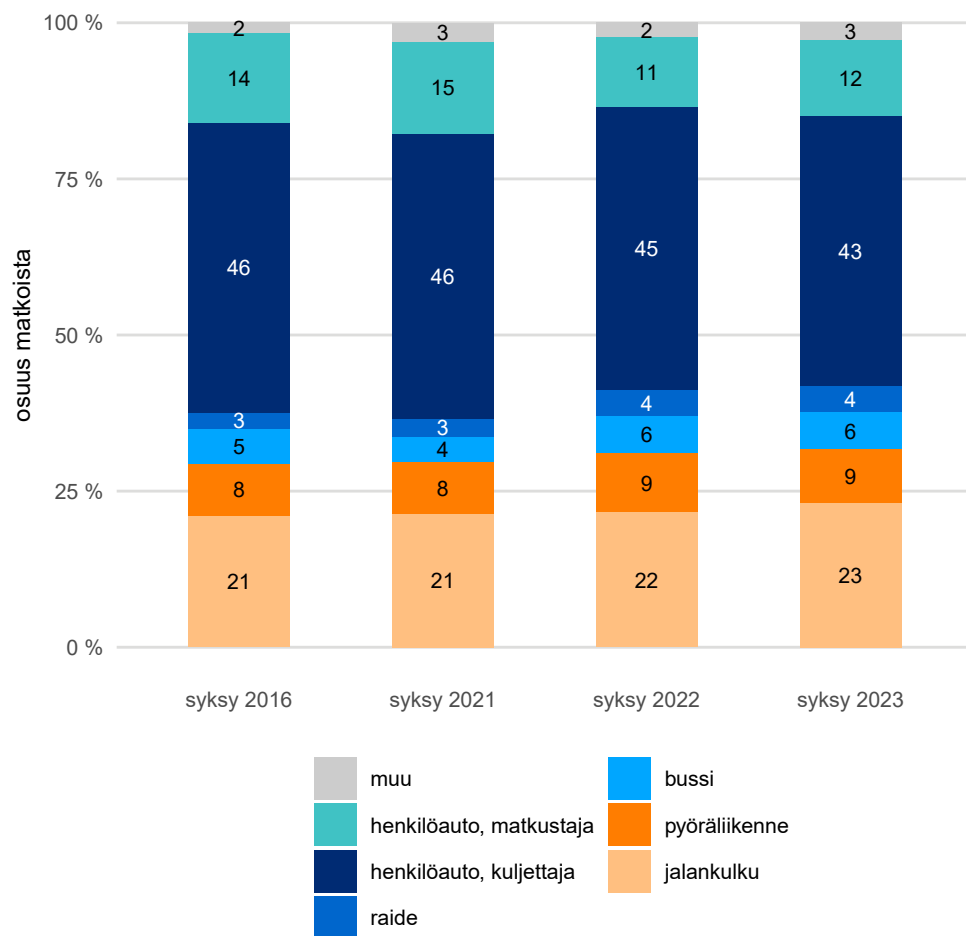
Kaikista kotimaanmatkoista 55 % tehtiin syksyllä 2023 henkilöautolla joko kuljettajana tai matkustajana. Toiseksi yleisin kulkutapa oli jalankulku, jolla tehtiin 23 % matkoista. Joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen osuus oli 10 % ja pyörällä 9 %. Suurin muutos kulkutapaosuuksissa syksyyn 2022 verrattuna oli henkilöautolla kuljettajana tehtyjen matkojen osuuden väheneminen kahdella prosenttiyksiköllä. Kotimaanmatkojen kulkutapaosuudet matkaluvusta on esitetty kuvassa 7.

Kotimaanmatkojen suoritteesta 74 % tehtiin henkilöautolla kuljettajana tai matkustajana. Jalankulun ja pyöräliikenteen suoriteosuus oli yhteensä 5 %. Joukkoliikenteen suoriteosuus oli 18 %, mikä oli kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2022.

Kotimaanmatkojen matkaluku, matkasuorite, kokonaismatka-aika, matkan pituus ja matkan kesto pääasiallisen kulkutavan mukaan sekä 95 prosentin luottamusvälit on esitetty taulukossa 2.

Kuva 6. Kotimaanmatkojen matkaluku ja matkasuorite kulkutavoittain vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

Kuva 7. Kotimaanmatkojen kulkutapaosuudet matkaluvusta ja matkasuoritteesta vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

Taulukko 2.

Kotimaanmatkojen matkaluku, matkasuorite, kokonaismatka-aika, matkan pituus ja matkan kesto pääasiallisen kulkutavan mukaan syksyllä 2023 sekä 95 prosentin virhemarginaalit.

Pääkulkutapa	Matkaluku (matkaa/hlö/vrk)		Matkasuorite (km/hlö/vrk)		Matkan pituus (km/matka)		Kokonaismatka-aika (min/hlö/vrk)		Matkan kesto (min/matka)	
	Keskiarvo	Virhe- marginaali	Keskiarvo	Virhe- marginaali	Keskiarvo	Virhe- marginaali	Keskiarvo	Virhe- marginaali	Keskiarvo	Virhe- marginaali
yhteensä	2,41	± 0,08	34,4	± 3,0	14,3	± 1,0	67,6	± 3,4	28,0	± 1,1
muu	0,07	± 0,02	0,9	± 0,6	14,0	± 6,5	2,0	± 0,9	30,3	± 9,7
henkilöauto, matkustaja	0,29	± 0,04	6,1	± 1,3	20,6	± 3,2	8,4	± 1,5	28,5	± 3,5
henkilöauto, kuljettaja	1,04	± 0,06	19,5	± 2,0	18,8	± 1,4	26,5	± 2,1	25,5	± 1,4
raide	0,10	± 0,02	4,1	± 1,6	39,9	± 11,8	6,0	± 1,4	57,7	± 6,7
bussi	0,14	± 0,02	2,1	± 0,8	14,5	± 5,3	6,0	± 1,2	41,6	± 5,8
pyöräliikenne	0,20	± 0,03	0,7	± 0,1	3,5	± 0,3	3,8	± 0,7	18,7	± 1,4
jalankulku	0,56	± 0,05	0,9	± 0,1	1,7	± 0,1	14,9	± 1,6	26,8	± 2

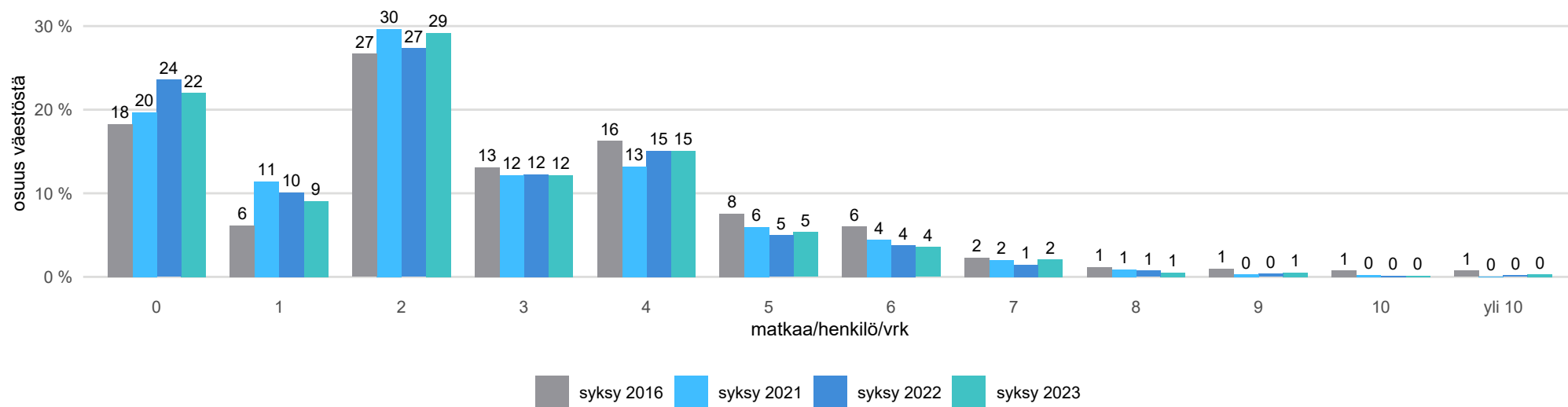
4.4 Matkojen lukumäärän ja suoritteiden jakaumat

Syksyllä 2023 ei yhtään kotimaan matkaa päivän aikana tehneiden osuus väestöstä oli 22 %, kun osuus syksyllä 2022 oli 24 %, syksyllä 2021 20 % ja syksyllä 2016 18 %. Yhden matkan tehneiden henkilöiden osuus oli 9 %, kun se syksyllä 2022 oli 10 %, syksyllä 2021 oli 11 % ja syksyllä 2016 6 %. Yli kaksi matkaa päivän aikana tehneiden osuus oli pienempi kuin syksyllä 2016, mutta yhden prosenttiyksikön suurempi kuin kahdena edellisenä syksynä. Henkilöiden jakautuminen päivittäisten kotimaanmatkojen lukumäärän mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina on esitetty kuvassa 8.

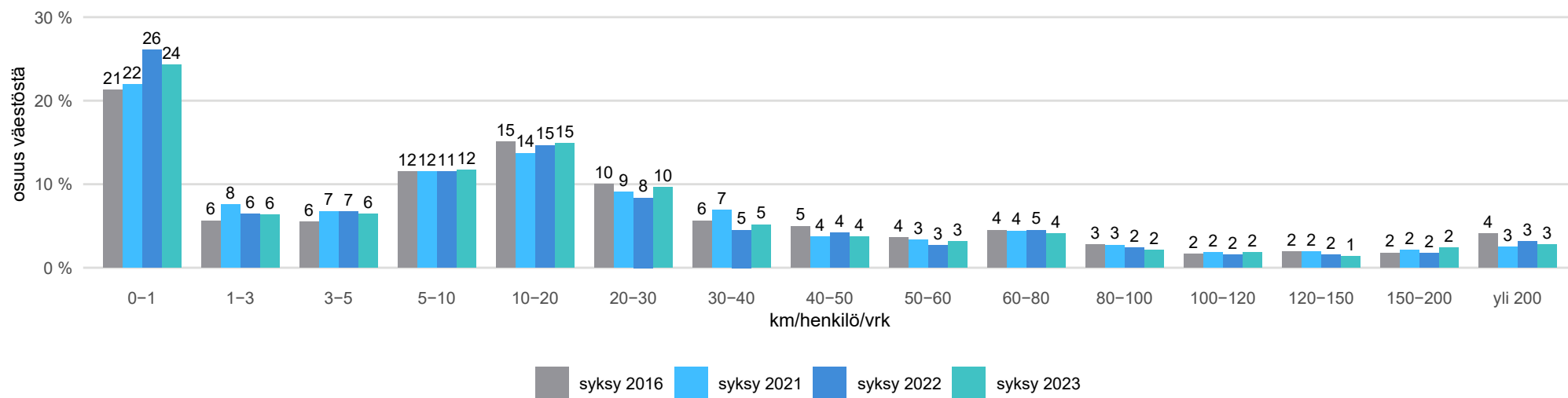
Ei yhtään tai yhden kotimaan matkan tehneiden osuus väestössä syksyllä 2023 oli kolme prosenttiyksikköä pienempi kuin syksyllä 2022, mutta samalla tasolla kuin syksyllä 2021. Vuosina 2021-2023 ei yhtään tai yhden kotimaan matkan tehneiden osuus väestöstä syyskuukausina oli 7-10 prosenttiyksikköä suurempi kuin syksyllä 2016, mikä näkyy myös keskimääräisen matkaluvun pienenemisessä.

Matkasuoritteessa alle kilometrin päivässä liikkuneiden osuus, 24 % henkilöistä, väheni kahdella prosenttiyksiköllä syksystä 2022, mutta oli suu-

rempi kuin syksyinä 2016 ja 2021. Muutokset muissa matkasuoriteryhmissä olivat pieniä syksyjen 2016, 2021 ja 2022 tuloksiin verrattuna. Henkilöiden jakautuminen vuorokauden kotimaanmatkojen matkasuoritteiden mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina on esitetty kuvassa 9.

Kuva 8. Henkilöiden jakautuminen päivittäisten kotimaamatkojen lukumäärän mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

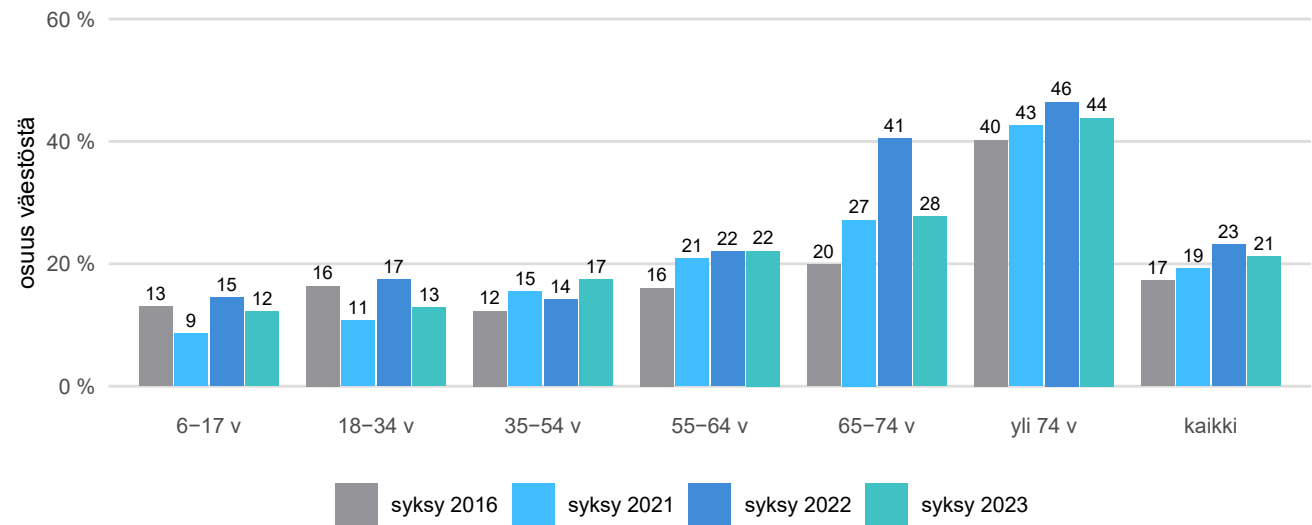
Kuva 9. Henkilöiden jakautuminen vuorokauden matkasuoritteen mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

4.5 Liikkumattomuus

Liikkumattomuudella tarkoitetaan tässä tutkimuksessa tilannetta, jossa henkilö ei tehnyt tutkimuspäivän aikana yhtään matkaa. Liikkumattomien osuus väestöstä iän mukaan on esitetty kuvassa 10.

Syksyllä 2023 tutkimusvuorokauden aikana liikkumattomia suomalaisista oli 21 %. Liikkumattomien osuus 6–64-vuotiailla oli 12–22 %. Eläkeiän ylittäneillä osuus nousi 28 %:iin ja 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä liikkumattomia oli 44 %.

Syksyyn 2023 liikkumattomien osuus väheni kaksi prosenttiyksikköä syksystä 2021.

Kuva 10. Liikkumattomien osuus väestöstä iän mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

5. Matkojen tarkoitukset

5.1 Matkaluku matkaryhmittäin

Matkan tarkoitukset pääteltiin tutkimuksessa vastaajan antamien matkan lähtö- ja määräpaikkojen mukaan. Matkat ryhmiteltiin matkaryhmiin tarkoituksen mukaan. Ryhmittelyssä käytettiin Eurostatin suosittamaa ryhmittelyä, jonka tarkempi kuvaus on esitetty luvussa Käsitteet. Menetelmällisesti on huomattava lisäksi, että vuoden 2016 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2021, 2022 ja 2023 tulosten kanssa, koska kyyditsemismatkojen kysymystapaa muutettiin tutkimusten välillä ja tämä vaikuttaa kaikkien ryhmien tunnuslukuihin.

Suomalaiset tekivät syksyllä 2023 eniten työmatkoja (0,43 matkaa/hlö/vrk) ja ostosmatkoja (0,40 matkaa/hlö/vrk). Useimmissa matkaryhmissä syksyn 2023 matkaluvut olivat syksyn 2016 matkalukuja pienempiä. Eniten vähenivät vierailu- ja ostosmatkat sekä muut vapaa-ajan matkat. Ainoastaan koulutus- ja opiskelumatkojen määrä oli syksyllä 2023 suurempi kuin vuonna 2016. Erot

syksyjen 2022 ja 2023 matkaryhmien matkaluvuissa olivat pieniä. Kotimaanmatkojen matkaluku matkan tarkoituksen mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina on esitetty kuvissa 11 ja 13.

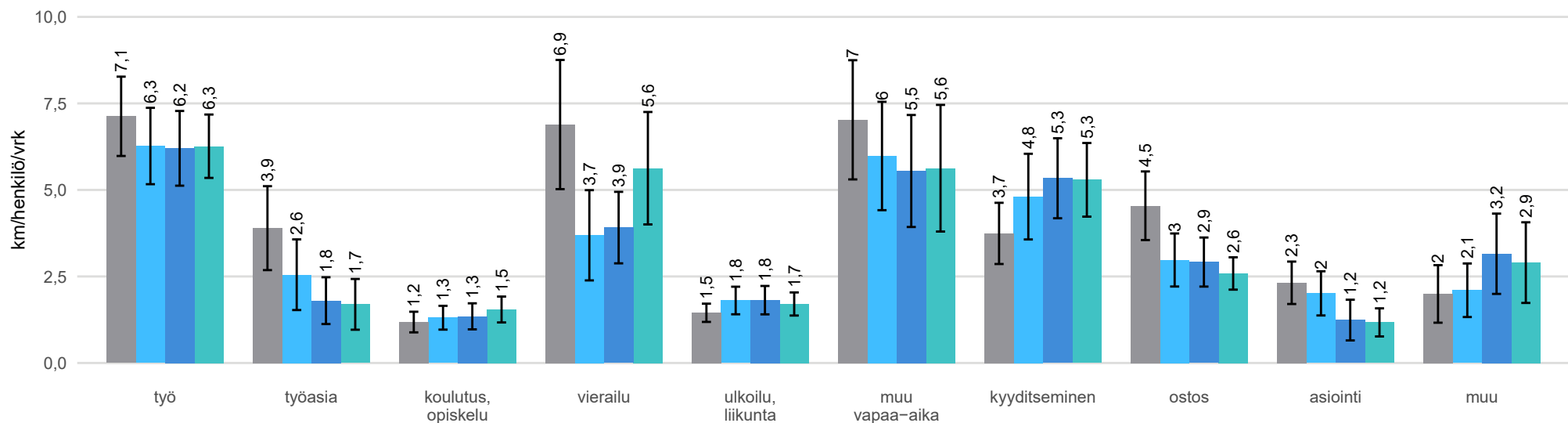
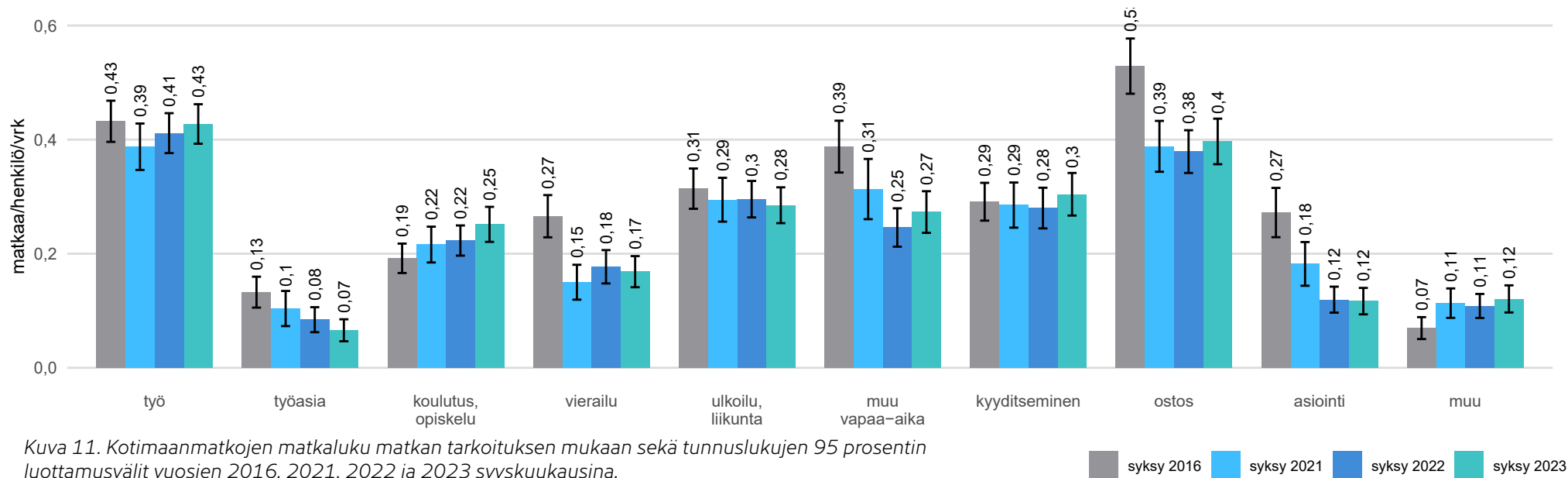
Työmatkojen osuus kaikista matkoista oli 18 % ja ostosmatkojen 16 %. Erot syksyn 2022 osuuksiin ovat hyvin pieniä. Syksyyn 2021 verrattuna työmatkojen osuus kasvoi kahdella prosenttiyksiköllä ja ostosmatkojen osuus säilyi samana. Selkeimmin vähennystä matkaryhmien osuuksissa oli asiointimatkoissa ja muissa vapaa-ajan matkoissa. Matkaryhmien osuudet kotimaanmatkoista vuosien 2016, 2021 ja 2022 syyskuukausina on esitetty kuvassa 14.

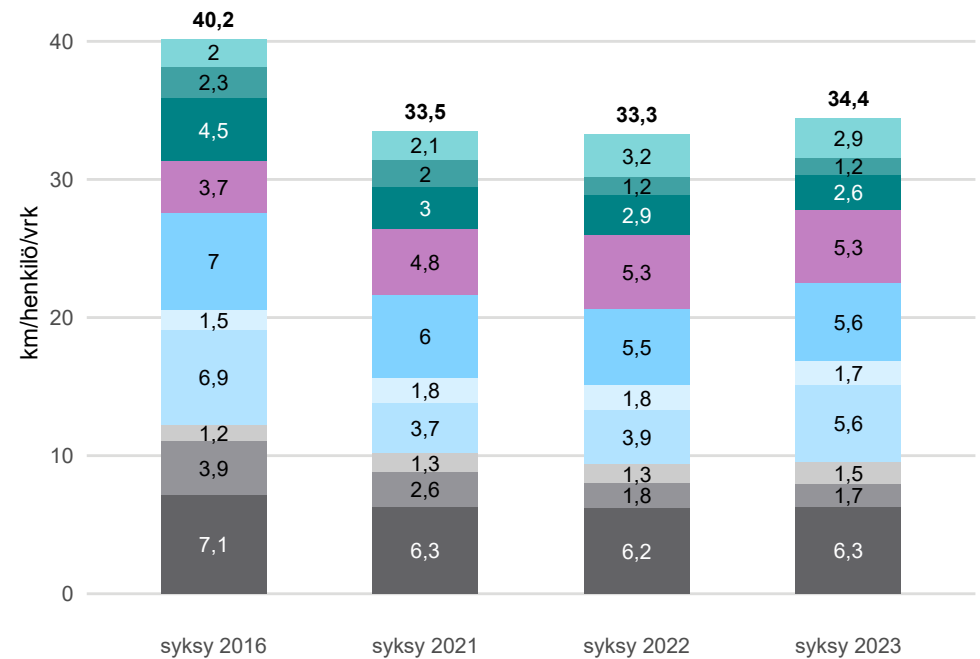
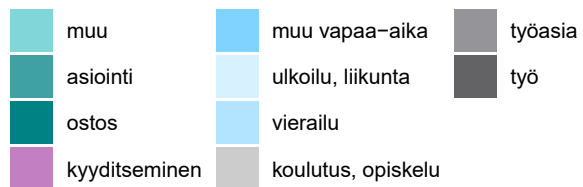
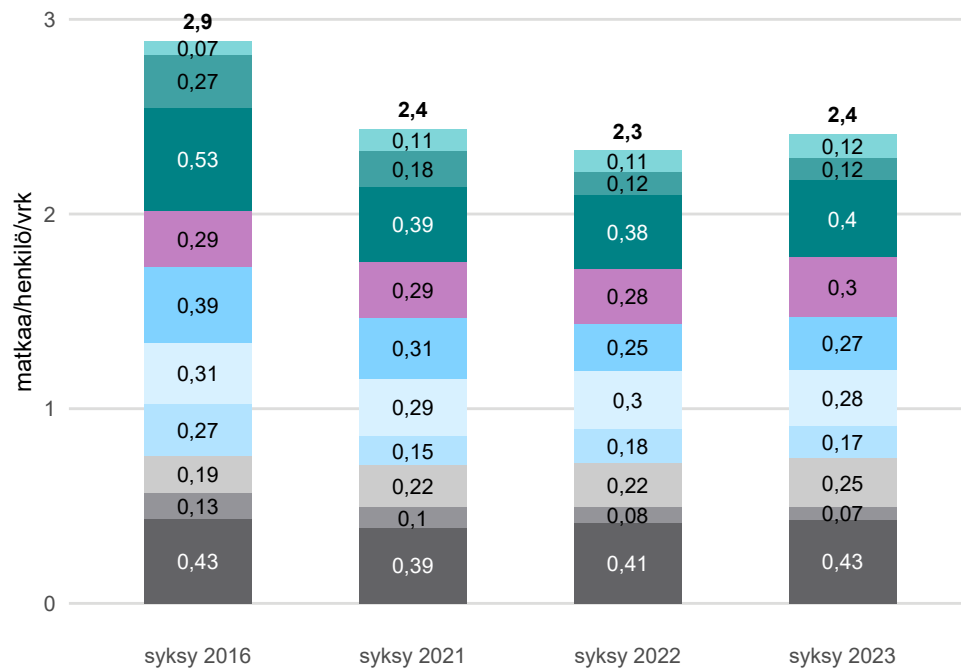
5.2 Matkasuorite matkaryhmittäin

Suurimmat matkasuoritteet syksyllä 2023 kertyivät työmatkoista (6,3 km/hlö/vrk) sekä vapaa-ajan matkoista ja vierailumatkoista (5,6 km/hlö/vrk). Syksyyn 2021 verrattuna työasia-

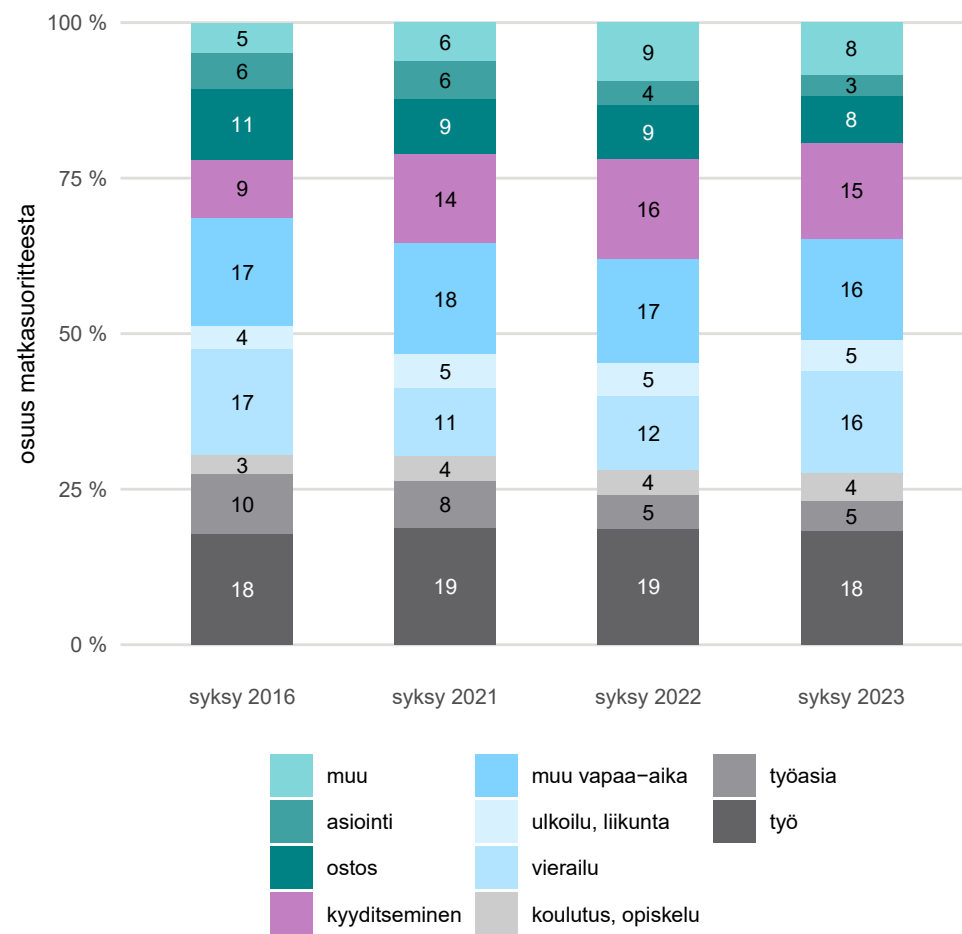
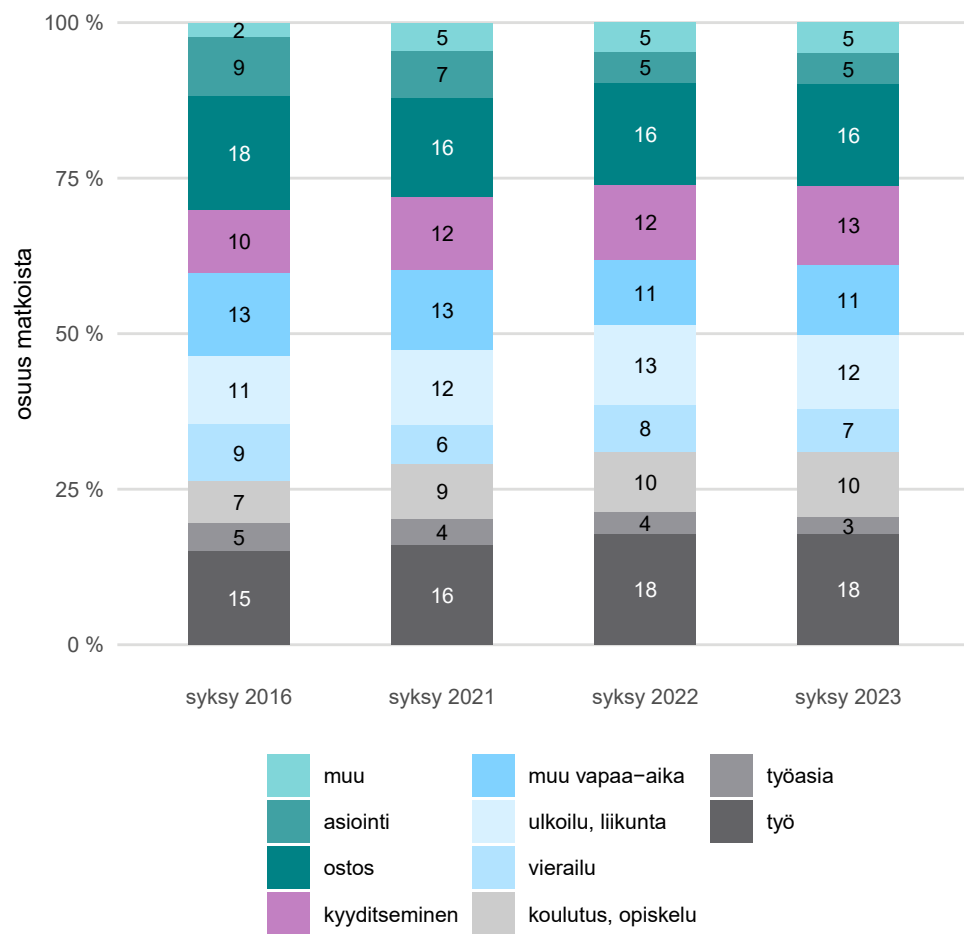
muiden vapaa-ajan matkojen ja asiointimatkojen matkasuoritteet vähenivät eniten, mutta pienten havaintomäärien vuoksi tulosten yleistämiseen liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Kotimaanmatkojen matkasuorite matkan tarkoituksen mukaan on esitetty kuvissa 12 ja 13.

Työmatkojen osuus vuorokauden matkasuoritteesta oli 18 %, vierailumatkojen ja muiden vapaa-ajanmatkojen 16 % ja kyyditsemismatkojen 15 %. Vierailumatkojen suoriteosuus nousi ja ostosmatkojen sekä muiden matkojen osuudet pienentyivät vuoteen 2022 verrattuna. Matkaryhmien osuudet kotimaan matkasuoritteesta vuosien 2016, 2021 ja 2022 syyskuukausina on esitetty kuvassa 14.

Kuva 13. Kotimaanmatkojen matkaluku ja matkasuorite matkan tarkoituksen mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

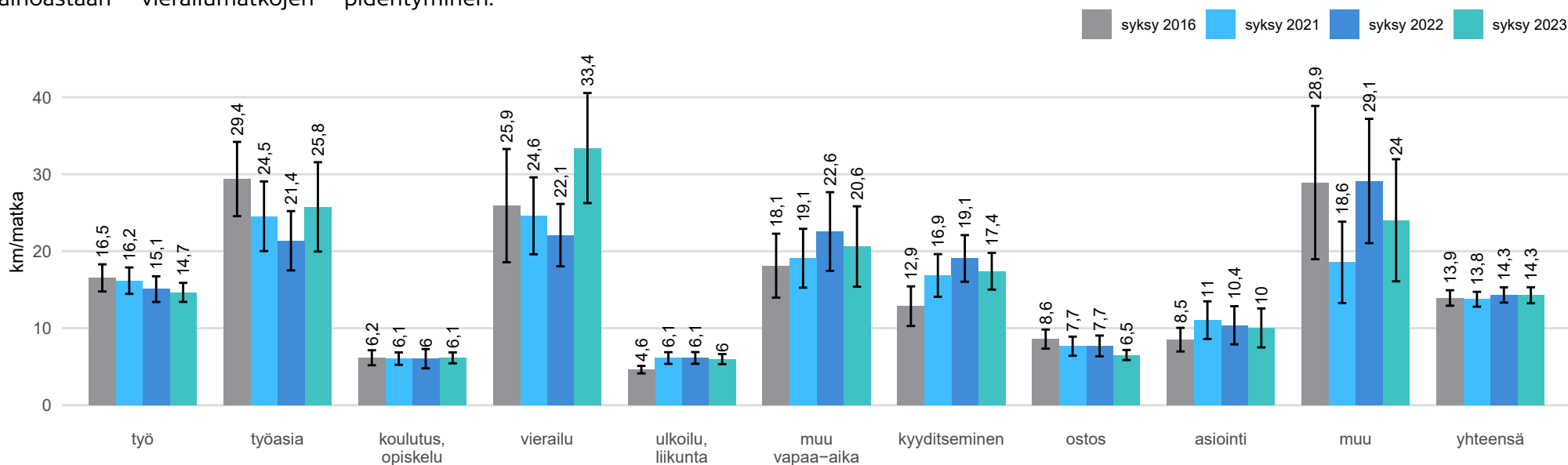
Kuva 14. Matkaryhmien osuudet kotimaanmatkojen matkoista ja matkasuoritteesta vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

5.3 Matkojen pituudet matkaryhmittäin

Keskipituudeltaan pisimpiä matkoja syksyllä 2023 olivat vierailumatkat (33 km), työasiamatkat (26 km) ja muut matkat (24 km). Syksyn 2022 tuloksiin nähden työasia- ja vierailumatkojen keskipituudet kasvoivat, kun taas muut vapaa-ajan matkat, kyyditsemismatkat ja muut matkat lyhenivät. Tilastollisesti merkitsevä muutos on ainoastaan vierailumatkojen pidentyminen.

Kotimaanmatkojen keskipituus matkan tarkoituksen mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina on esitetty kuvassa 15.

Kotimaanmatkojen tunnusluvut ja 95 prosentin luottamusvälit matkan tarkoituksen mukaan on esitetty taulukossa 3.

Kuva 15. Kotimaanmatkojen keskipituus matkan tarkoituksen mukaan vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina sekä tunnuslukujen 95 prosentin luottamusvälit.

Taulukko 3. Kotimaanmatkojen tunnusluvut ja 95 prosentin virhemarginaalit matkan tarkoituksen mukaan syksyllä 2023.

Matkan tarkoitus	Matkaluku (matkaa/hlö/vrk)		Matkasuorite (km/hlö/vrk)		Matkan pituus (km/matka)	
	Keskiarvo	Virhemarginaali	Keskiarvo	Virhemarginaali	Keskiarvo	Virhemarginaali
yhteensä	2,41	± 0,08	34,4	± 3,0	14,3	± 1,0
muu	0,12	± 0,02	2,9	± 1,2	24,0	± 7,9
asiointi	0,12	± 0,02	1,2	± 0,4	10,0	± 2,5
ostos	0,40	± 0,04	2,6	± 0,5	6,5	± 0,7
kyyditseminen	0,30	± 0,04	5,3	± 1,1	17,4	± 2,4
muu vapaa-aika	0,27	± 0,04	5,6	± 1,8	20,6	± 5,2
ulkoilu, liikunta	0,28	± 0,03	1,7	± 0,3	6,0	± 0,7
vierailu	0,17	± 0,03	5,6	± 1,6	33,4	± 7,1
koulutus, opiskelu	0,25	± 0,03	1,5	± 0,4	6,1	± 0,7
työasia	0,07	± 0,02	1,7	± 0,7	25,8	± 5,8
työ	0,43	± 0,03	6,3	± 0,9	14,7	± 1,2

6. Liikkuminen eri asuinympäristöissä

Kaupunki-maaseutuluokitus

Kaupunki-maaseutuluokitus erottelee kaupunkialueet maaseutualueista ja sen avulla on mahdollista havainnollistaa liikkumisen alueellisia eroja paremmin kuin kuntarajoihin perustuvilla luokituksilla. Aiemman tutkimustiedon perusteella kaupunki- ja maaseutualueet ovat liikkumisen osalta erilaisia. Kaupunki-maaseutuluokitus on esitetty kuvassa 16.

Viimeisen parin vuosikymmenen aikana väestö on keskittynyt tasaisesti enemmän kaupunkialueille (Tilastokeskus 2024). Ydinmaaseudun ja harvaan asutun maaseudun väestö on samalla vähentynyt. Kaupunkialueella asui vuoden 2023 lopussa noin 63 % väestöstä, kehysalueilla ja paikalliskeskuksissa 16 % ja maaseudulla 21 %.

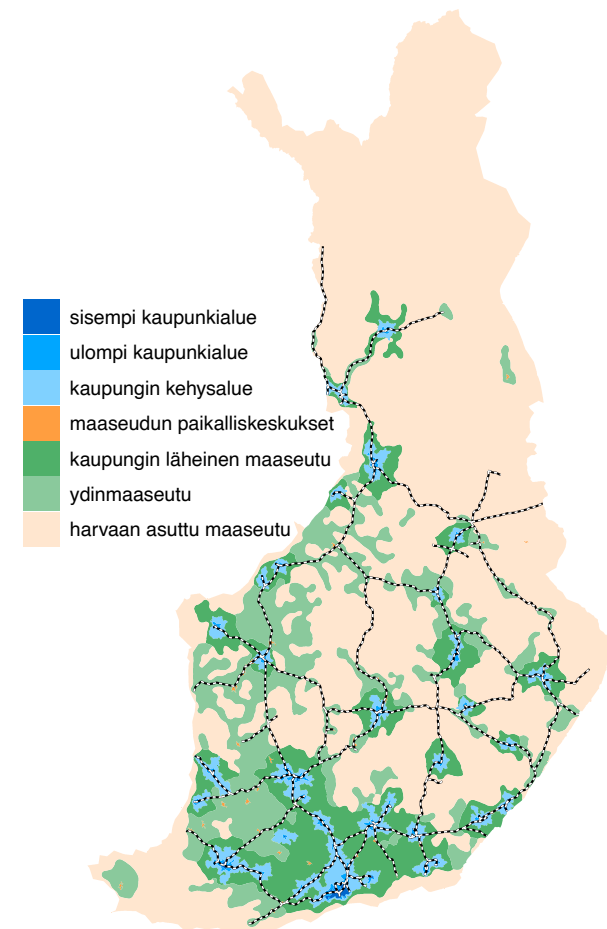
Liikkuminen kaupungeissa ja maaseudulla

Tiiviisti asutuilla alueilla tehtiin keskimäärin enemmän matkoja kuin harvaan asutuilla alueilla. Eniten matkoja syksyllä 2023 tehtiin maaseudun paikalliskeskuksissa (2,6 matkaa/hlö/vrk) ja vähiten harvaan asutulla maaseudulla (1,9 matkaa/hlö/vrk). Matkaluvut syksyllä 2023 olivat ulom-paa kaupunkialuetta ja harvaan asuttua maaseutua lukuun ottamatta suuremmat kuin syksyllä 2022. Keskimääräinen vuorokauden matkaluku vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina eri aluetyypeillä on esitetty kuvassa 17.

Harvaan asutulla maaseudulla asuvien matkasuorite oli korkein, 50 km/hlö/vrk, kun taas maaseudun paikalliskeskuksissa liikuttiin vain 25 km/hlö/vrk. Koko maan keskiarvo oli 34 km/hlö/vrk. Keskimääräisen vuorokauden matkasuorite vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina eri aluetyypeillä on esitetty kuvassa 18.

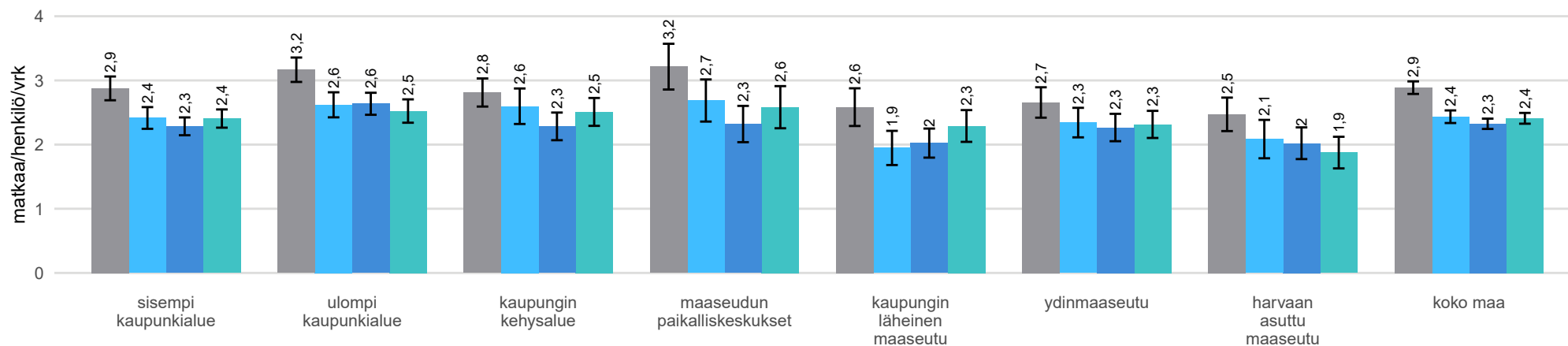
Matkoista 63 % tehtiin kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä maankäytöltään tiiveimmillä alueilla eli sisemmillä kaupunkialueilla. Harvemmin asutuilla alueilla henkilöauton osuus oli hallitseva. Harvaan asutulla maaseudulla henkilöautolla kuljettajana tai matkustajana tehtyjen matkojen osuus oli 77 %. Matkojen osuudet kulkutavoitain kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan on esitetty kuvassa 19.

Matkasuoritteesta henkilöautolla kuljettajana tehtyjen matkojen osuus oli yli puolet kaikilla muilla aluetyypeillä paitsi sisemmillä kaupunkialueilla. Tämä osuus oli suurin maaseudun paikalliskeskuksissa, 84 %. Sisemmällä kaupunkialueella 42 % matkasuoritteesta tehtiin kävellen, polkupyörällä ja joukkoliikenteellä. Vastaava osuus harvaan asutulla maaseudulla oli noin 5 %. Kotimaanmatkojen matkasuoriteosuudet kulkutavoitain kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan on esitetty kuvassa 20.

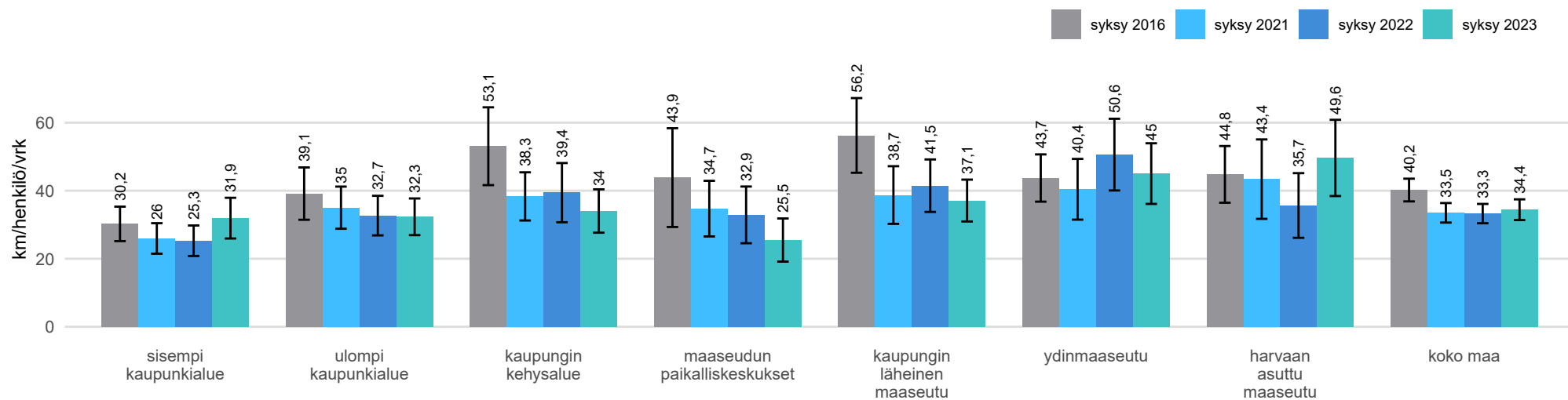

Aineisto: MML Yleiskartta (5/2022), Tilastokeskus 2021

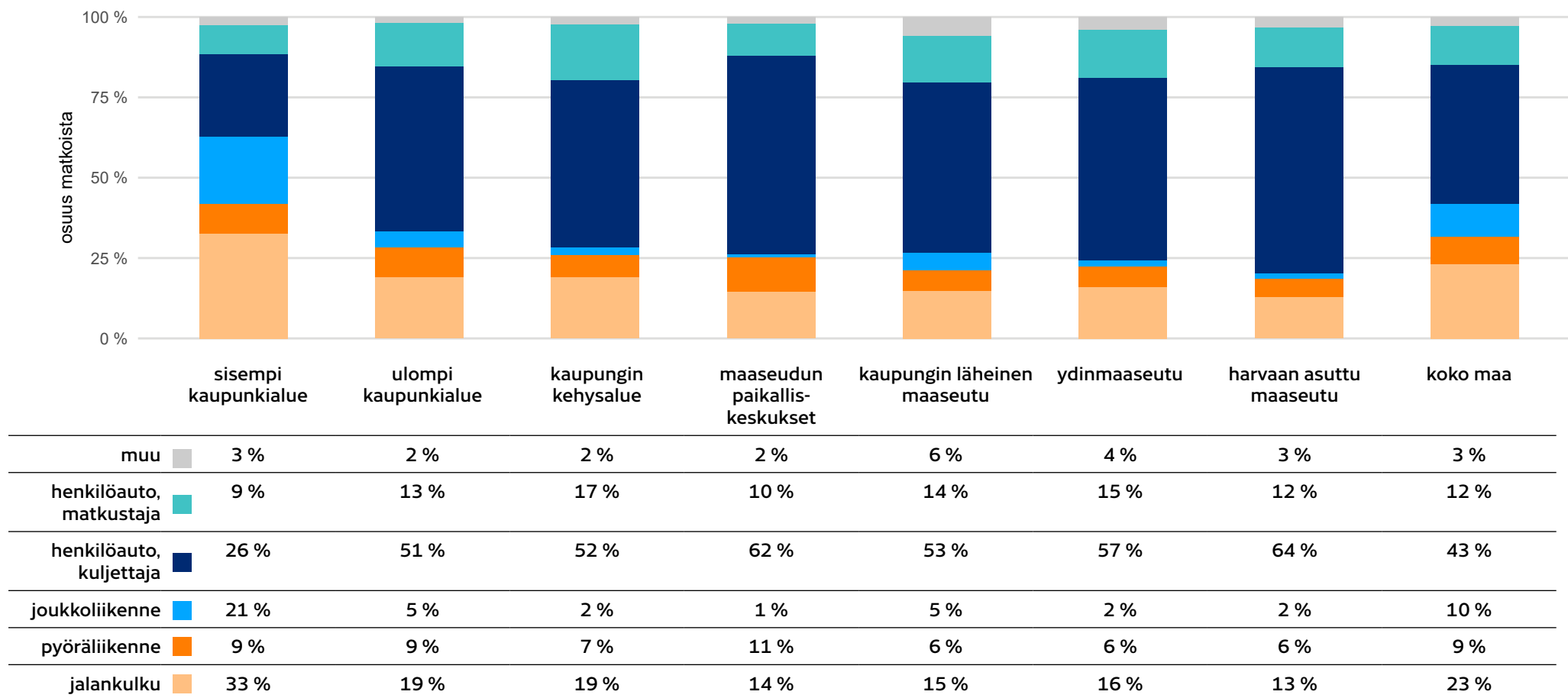
Kuva 16. Kaupunki-maaseutuluokitus.

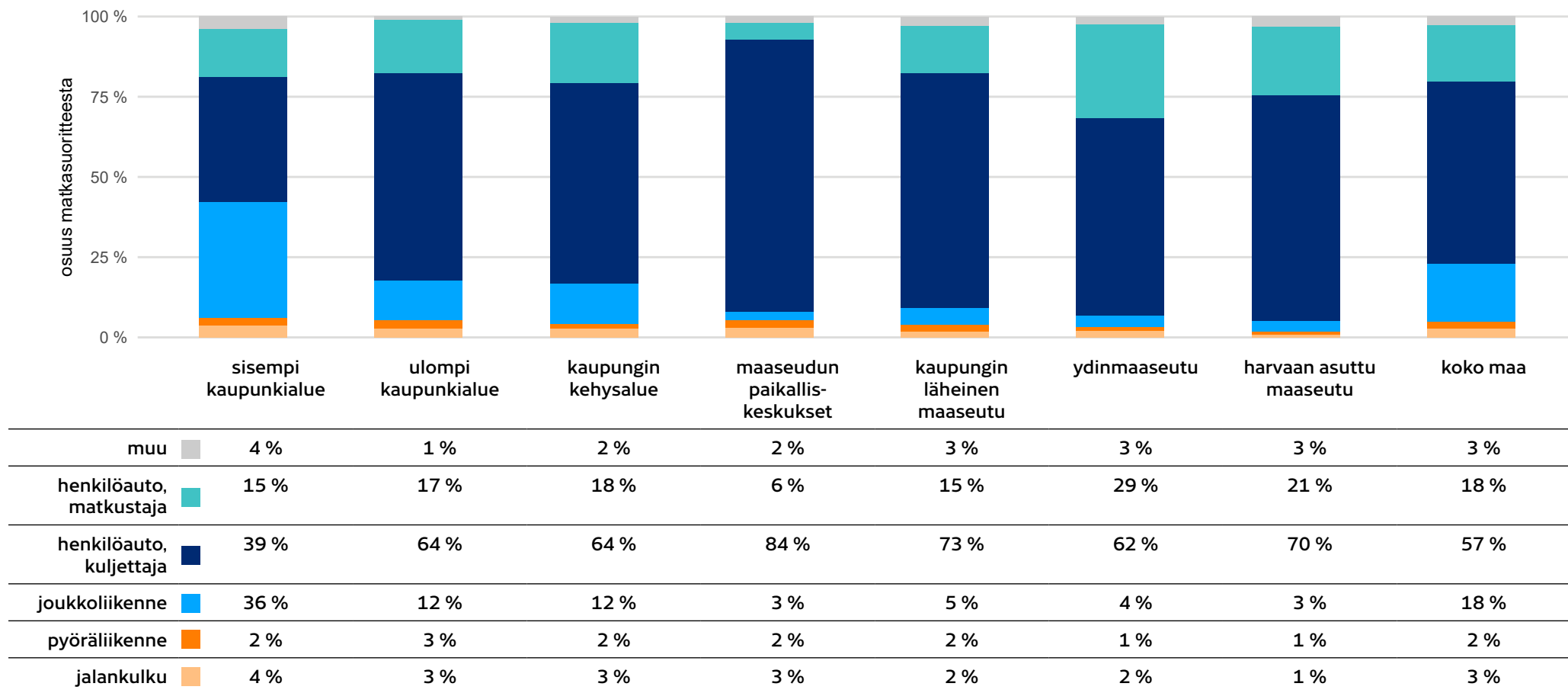
Kuva 17. Keskimääräisen vuorokauden matkaluku vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina eri aluetyypeillä.

Kuva 18. Keskimääräisen vuorokauden matkasuorite vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina eri aluetyypeillä.

Kuva 19. Kotimaanmatkojen osuudet kulkutavoittain kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan syksyllä 2023.

Kuva 20. Kotimaanmatkojen matkasuoriteosuudet kulkutavoittain kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan syksyllä 2023.

7. Etätyö

7.1 Etätöiden tekeminen

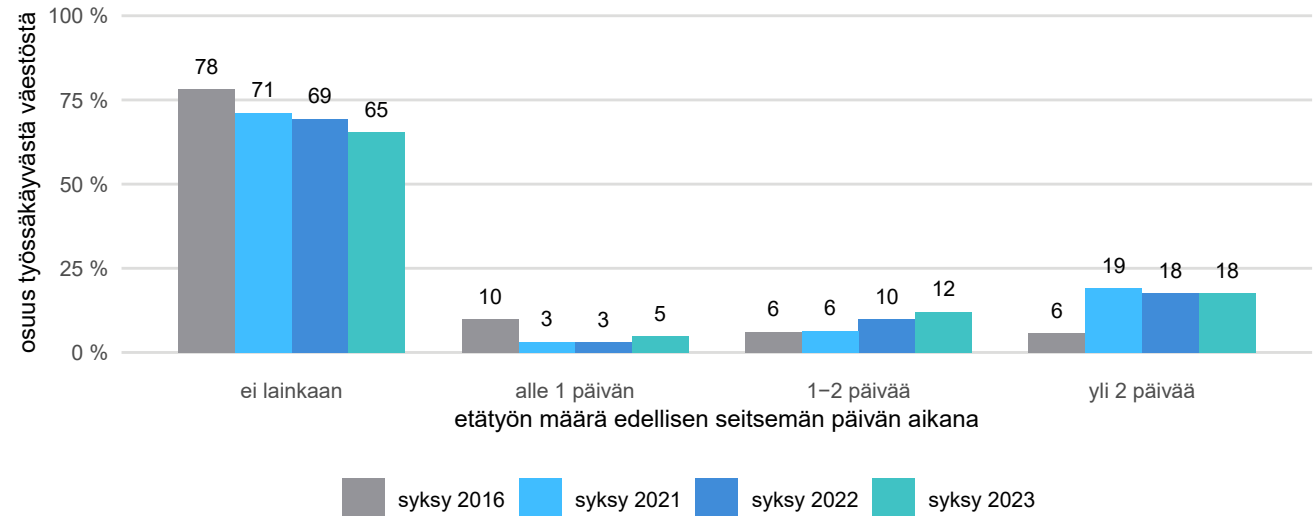
Syksyllä 2023 työssäkäyvistä 35 % teki etätyötä tutkimuspäivää edeltäneiden seitsemän vuorokauden aikana. Etätyön tehneiden osuus on edelleen kasvanut, sillä vastaava osuus syksyllä 2022 oli 31 % ja syksyllä 2021 29 %. Etätöitä edellisen seitsemän päivän aikana tehneiden osuus työssäkäyvistä on esitetty kuvassa 21.

Yli kaksi päivää etätöitä tehneiden osuus oli syksyllä 2023 samansuuruinen kuin syksyllä 2022, mutta pienempi kuin syksyllä 2021. Etätöitä 1–2 päivää viikossa tehneiden osuus kasvoi syksystä 2022.

7.2 Matkamäärät ja etätyöt

Tutkimuksessa kysyttiin työssäkäyviltä vastaajilta etätöiden tekemisestä tutkimuspäivää edeltäneiden seitsemän vuorokauden aikana. Tulokset kuvaavat siten etätöiden tekemisen vaikutusta liikkumiseen yleisenä ilmiönä.

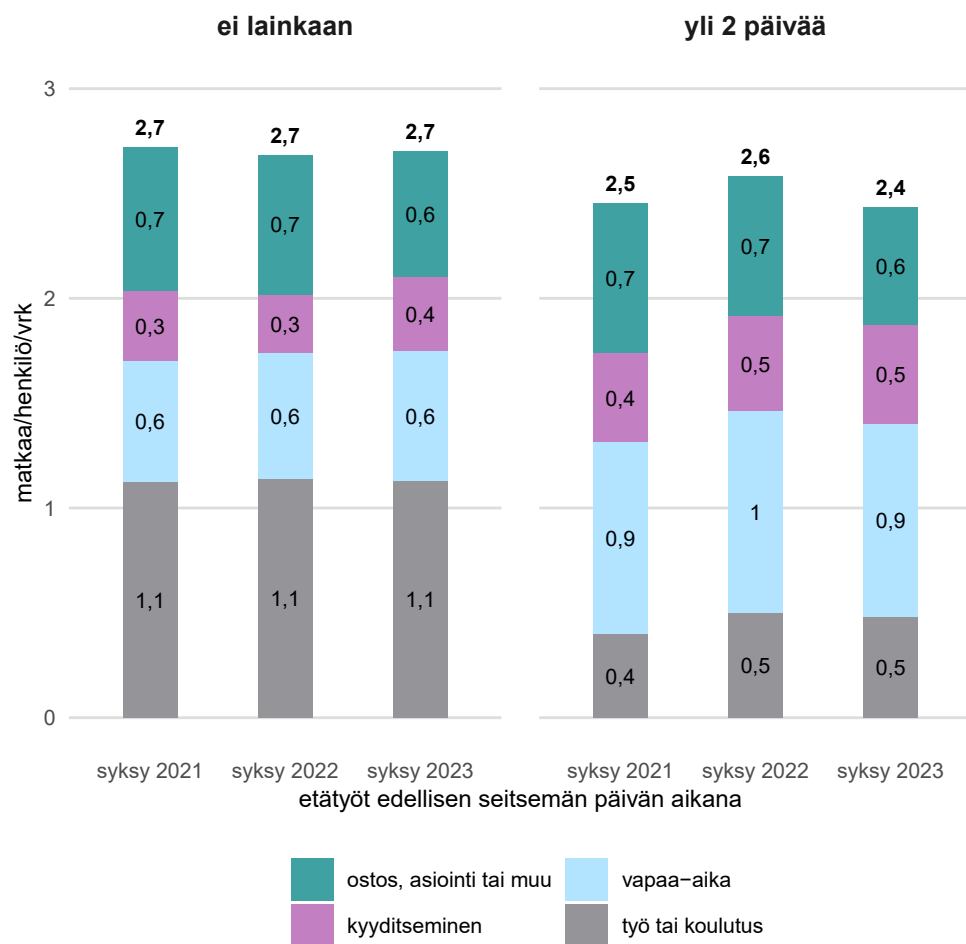
Etätyön vaikutuksia liikkumiseen tarkasteltiin vertaamalla yli kaksi päivää viikossa etätöitä tehneitä ja niitä, jotka eivät tehneet etätöitä. Vuoden 2016 syksyltä havaintoja yli 2 päivää etätöitä tehneiden osalta oli liian vähän matkojen tarkempaan analysoimiseen.

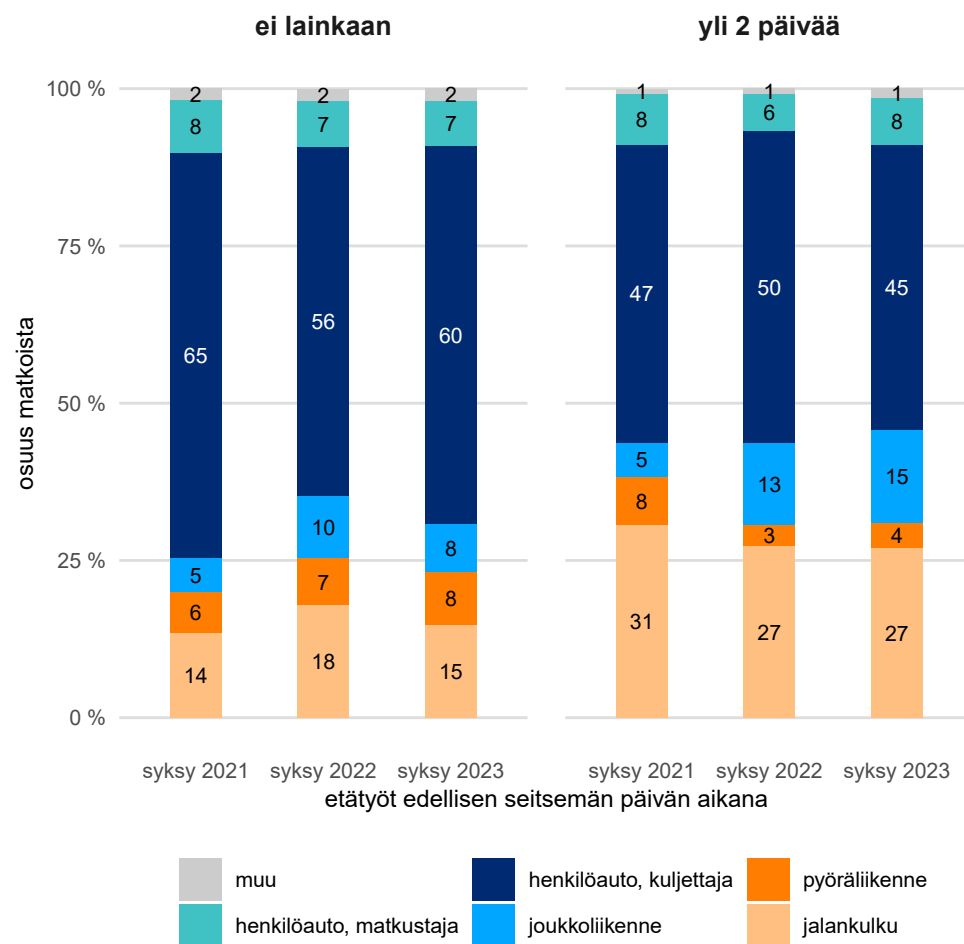
Kuva 21. Etätöitä edeltäneiden seitsemän päivän aikana tehneiden osuus työssäkäyvistä vuosien 2016, 2021, 2022 ja 2023 syyskuukausina.

Etätyötä tehneillä matkojen kokonaismäärä syksyllä 2023 oli pienempi kuin niillä, jotka eivät olleet tehneet etätöitä. Etätöitä yli kaksi päivää viikossa tehneet tekivät vähemmän työhön ja koulutukseen liittyviä matkoja, mutta vastaavasti enemmän vapaa-ajanmatkoja. Ostoksiin, asiointiin tai kyyditsemiseen liittymissä matkojen määrässä ei ollut merkittäviä eroja. Matkaluku matkan tarkoituksen ja etätyön tekemisen mukaan on esitetty kuvassa 22.

Henkilöautolla kuljettajana tehtyjen matkojen osuus oli merkittävästi pienempi yli kaksi päivää etätöitä viikossa tehneillä (45 %) oli kuin niillä, jotka eivät olleet tehneet etätyötä (60 %). Kävellessä tehtyjen matkojen osuus vastaavasti oli etätyötä tehneillä merkittävästi suurempi, 27 %, kuin niillä, jotka eivät olleet tehneet etätyötä, 15 %. Kulkutapaosuudet etätyön tekemisen mukaan on esitetty kuvassa 23.

Kuva 22. Matkaluku matkan tarkoituksen mukaan yli kaksi päivää etätöitä tehneiden joukossa ja niiden joukossa, jotka eivät olleet tehneet lainkaan etätöitä edeltävällä viikolla.

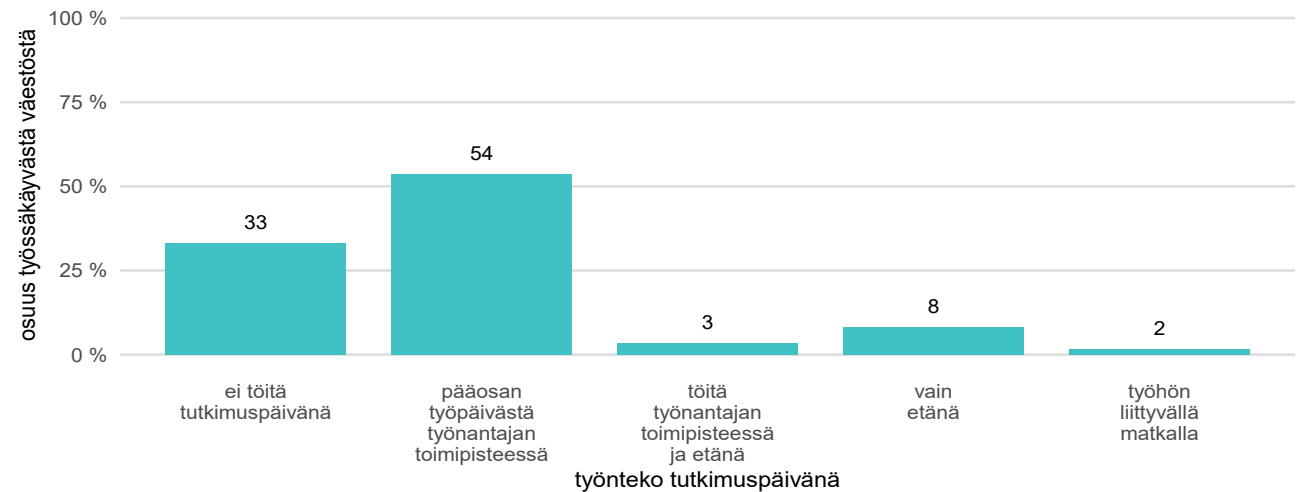

Kuva 23. Kulkutapaosuudet yli kaksi päivää etätöitä tehneiden joukossa ja niiden joukossa, jotka eivät olleet tehneet lainkaan etätöitä edeltävällä viikolla.

Vuosien 2022 ja 2023 tutkimuksissa etätönn määrä oli jaoteltu aikaisempaa tarkemmin. Yli 2 päivää etätöitä tehneiden määrä oli molempina syksyinä sama, 18 %. Etätöitä 3-4 päivää tehneiden määrä väheni vuodesta 2022 vuoden 2023 yhdellä prosenttiyksiköllä, kun yli 4 päivää etätöitä tehneiden osuus kasvoi vastaavasti yhden prosenttiyksikön. Yli 4 päivää etätöitä tehneiden osuus syksyllä 2023 oli 9,5 %.

Syksyn 2023 tutkimuksessa kysyttiin myös oliko vastaajan työskentelystä tutkimuspäivänä. Tätä kysymystä ei aiemmissa tutkimuksissa ole ollut.

Tutkimuspäivänä vain etätöitä koko päivän oli tehnyt 8 %, osan päivästä 3 % ja pääosan työpäivästä työskennellyt työnantajan toimipisteellä 54 %. Työhön liittyvällä matkalla oli ollut 2 % ja 33 % ei tehnyt töitä tutkimuspäivänä. Koko päivän etätöitä tehneiden määrä on liian pieni vertailujen tekemiseen työnantajan toimipisteellä työskennelleiden kanssa. Työn tekemisen jakautuminen tutkimuspäivänä on esitetty kuvassa 24.

Kuva 24. Työn tekeminen tutkimuspäivänä.

LÄHTEET

Ilmatieteenlaitos. Vuoden 2023 sääyhteenveto.
Viitattu 16.5.2024.

Tilastokeskus 2022 a. Ansiotasoindeksi. Viitattu:
30.4.2024.

Tilastokeskus 2024 a. Työolot. Katsaus 7.5.2024.

Tilastokeskus 2024 b. Rautatietilasto. Henkilölii-
kenne neljänneksittäin. Viitattu 30.4.2024.

Tilastokeskus 2024 c. Väestön tieto- ja viestintä-
tekniikan käyttö. Viitattu 30.4.2024.

Tilastokeskus 2024 d. Kuluttajien luottamus. Hel-
sinki: Tilastokeskus. Viitattu: 22.4.2024.

Tilastokeskus 2024 e. Tietilasto. Viitattu:
22.4.2024.

LIITE Tutkimuslomakkeet

- Tutkimuslomake, aikuiset
- Tutkimuslomake, lapset alle 15 v

Tutkimuskoodisi:

Tutkimuspäiväsi:

Taustatiedot

Jos et halua osallistua tutkimukseen vastaamalla sähköiseen kyselyyn osoitteessa www.hlt23.fi, voit osallistua siihen myös vastaamalla tällä tutkimuslomakkeella. Toivomme sinun osallistuvan tutkimukseen, vaikka et olisi tehnyt yhtään matkaa tutkimuspäivänäsi.

Vastaa aluksi taustatietoihisi ja liikkumistottumuksiasi koskeviin kysymyksiin, ja täytä sen jälkeen yllämainitun tutkimuspäiväsi matkat matkapäiväkirjaan.

Kun olet vastannut kaikkiin kysymyksiin ja lisännyt kaikki tutkimuspäiväsi aikana tekemäsi matkat, ole hyvä ja lähetä tutkimuslomake mahdollisimman pian oheisella palautuskuorella. Postimaksu on maksettu valmiiksi puolestasi.

1 Minkä ikäinen olet? Vastaa kokonaisina vuosina.

2 Mikä on sukupuolesi?

- ☐ Mies
☐ Nainen
☐ Muu tai en halua vastata

3 Mikä on kotiosoitteesi? (Kadun tai tien nimi ja talon numero).

4 Missä kunnassa asut?

5 Asutko...

- ☐ Kerros- tai luhtitalossa
☐ Rivitalossa
☐ Paritalossa
☐ Omakotitalossa
☐ Palveluasunnossa, ryhmäkodissa, laitoksessa tai muussa vastaavassa
☐ Muu asumismuoto

6 Onko sinulla henkilöauton ajokorttia?

- ☐ Kyllä, voimassa oleva
☐ Ei, mutta on joskus ollut
☐ Ei ole koskaan ollut

7 Montako henkilöä kuuluu talouteesi? Laske itsesi mukaan.

8 Kysyisimme lisätietoja kotitaloutesi muista jäsenistä:

	Onko hän... M = Mies N = Nainen Muu = Muu tai en halua vastata	Minkä ikäinen hän on?	Onko hänellä henkilöauton ajokorttia? K = Kyllä E = Ei ? = En osaa sanoa
1			
2			
3			
4			
5			
6			

9 Mitkä ovat sinun henkilökohtaiset ansio- ja pääomatulosi ennen verojen vähentämistä (ns. bruttotulot) vuodessa? Tuloja ovat mm. palkka, eläke, opintotuki, työttömyyskorvaus ja etuudet, tulo omasta yrityksestä tai maataloudesta, palkkiot ja osingot.

- ☐ 0 – 9 999 euroa vuodessa
☐ 10 000 – 19 999 euroa vuodessa
☐ 20 000 – 29 999 euroa vuodessa
☐ 30 000 – 39 999 euroa vuodessa
☐ 40 000 – 49 999 euroa vuodessa
☐ 50 000 – 59 999 euroa vuodessa
☐ 60 000 – 69 999 euroa vuodessa
☐ 70 000 – 99 999 euroa vuodessa
☐ 100 000 – 149 999 euroa vuodessa
☐ Yli 150 000 euroa vuodessa
☐ En osaa sanoa tai en halua vastata

10 Mitkä ovat kotitaloutesi yhteenlasketut ansio- ja pääomatulot ennen verojen vähentämistä (ns. bruttotulot) vuodessa? Tuloja ovat mm. palkka, eläke, opintotuki, työttömyyskorvaus ja etuudet, tulo omasta yrityksestä tai maataloudesta, palkkiot ja osingot.

- ☐ 0 – 19 999 euroa vuodessa
☐ 20 000 – 39 999 euroa vuodessa
☐ 40 000 – 59 999 euroa vuodessa
☐ 60 000 – 79 999 euroa vuodessa
☐ 80 000 – 99 999 euroa vuodessa
☐ 100 000 – 119 999 euroa vuodessa
☐ 120 000 – 149 999 euroa vuodessa
☐ 150 000 – 199 999 euroa vuodessa
☐ Yli 200 000 euroa vuodessa
☐ En osaa sanoa tai en halua vastata

11 Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tämänhetkistä työssäkäyntiäsi?

- ☐ Kokopäivätyö
☐ Osa-aikatyö tai lyhennetty työaika
☐ Satunnainen työnteke
☐ Osa-aikainen lomautus
☐ Kokoaikainen lomautus
☐ Työtön
☐ En käy lainkaan töissä
☐ En osaa sanoa

12 Mikä kuvaa parhaiten tämänhetkistä pääasiallista toimintaasi?

- ☐ Työntekijä
☐ Alempi toimihenkilö
☐ Ylempi tai johtavassa asemassa oleva toimihenkilö
☐ Maatalousyrittäjä tai maanviljelijä
☐ Muu yrittäjä
☐ Kotiäiti, -isä tai perhevapaa
☐ Eläkeläinen
☐ Varusmiespalvelus, siviilipalvelus tai vapaaehtoinen asepalvelus
☐ Opiskelija (lukio, ammattiopisto, korkeakoulu, ...)
☐ Koululainen (peruskoulu)
☐ Alle kouluikäinen
☐ Muu

13 Mikä on koulutuksesi? Ilmoita ylin suoritettu tutkinto.

- ☐ Ei koulutusta tai perusaste kesken
☐ Perusaste suoritettuna
☐ Toinen aste suoritettuna (esim. ylioppilastutkinto, ammattikoulu)
☐ Opistoaste suoritettuna
☐ Alempi korkeakoulu tai ammatillinen korkeakoulu suoritettuna
☐ Ylempi korkea-aste suoritettuna
☐ Tutkijakoulutusaste suoritettuna

14 Teetkö ansiotyötä kodin ulkopuolella sijaitsevassa työpaikassa?

- ☐ Kyllä, minulla on työnantajani osoittama toimipiste
☐ Kyllä, teen liikkuvaa työtä
☐ En, työskentelen yrittäjänä kotona tai kotitalallani

15 Kuinka paljon teit etätyötä viimeisen 7 vuorokauden aikana?

- ☐ En lainkaan
☐ Alle 1 päivän
☐ 1–2 päivää
☐ 3–4 päivää
☐ Yli 4 päivää

16 Mitkä ovat tärkeimmät syyt etätyölle? Valitse korkeintaan kolme vaihtoehtoa.

- ☐ En tee koskaan etätyötä
☐ Pitkä työmatka
☐ Työrauha
☐ Työn luonne
☐ Säästyy aikaa matkustamiselta
☐ Ruuhka-aikojen välttäminen
☐ Perhetilanne
☐ Etätyösuositus tai työnantajan toive
☐ Muu syy

17 Onko sinulla voimassaolevaa joukkoliikenteen kausilippua?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

18 Kuinka monta henkilöautoa kotitaloudessasi on vakituisesti käytössä?

19 Kuinka moni kotitaloutesi vakituisesti käytössä olevista autoista on työsuhdeauto?

20 Kuinka usein sinulla on käytettävissäsi henkilöauto matkoihi siin, että ajat itse?

- ☐ Aina tai lähes aina
☐ Joskus
☐ Ei koskaan
☐ En osaa sanoa

21 Kuinka usein sinulla on käytettävissäsi henkilöauto matkoihi siin, että joku toinen ajaa?

- ☐ Aina tai lähes aina
☐ Joskus
☐ Ei koskaan
☐ En osaa sanoa

22 Kuinka usein käytit seuraavia kulkutapoja viimeisen kahden kuukauden aikana?

	5-7 päivänä viikossa	2-4 päivänä viikossa	Yhtenä päivänä viikossa	Harvemmin	En ole käyttänyt viimeisen kahden kuukauden aikana	En osaa sanoa
Henkilö-auto	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävely (koko matka)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Polkupyöräily (koko matka)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23 Mitä seuraavista palveluista olet käyttänyt viimeisen kahden kuukauden aikana?

- ☐ Kimppakyydin sopiminen internetissä
☐ Yhteiskäyttöauto tai vuokra-auto
☐ Kaupunkipyörä, tavallinen
☐ Kaupunkipyörä, sähköavusteinen
☐ Yhteiskäyttöinen sähköpotkulaista (esim. Voi, Tier, Lime)
☐ Eri kulkutapoja yhdistelevä maksullinen liikkumispalvelu (esim. Whim)
☐ Ruokaostosten ja päivittäistavaroiden kotiinkuljetus
☐ Valmiin ruoan tilaaminen kotiin
☐ En mitään näistä

24 Teitkö ansiotyötä tutkimuspäivänä? (valitse vain yksi vaihtoehdoista)

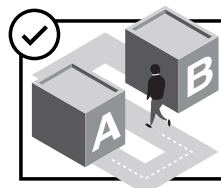
- ☐ En tehnyt töitä tutkimuspäivänä
☐ Tein töitä pääosan työpäivästä työnantajan toimipisteessä
☐ Tein töitä työnantajan toimipisteessäni ja etänä
☐ Tein töitä vain etänä
☐ Olin työhön liittyvällä matkalla

Matkapäiväkirja

Lisää tähän matkapäiväkirjaan tutkimuspäiväsi aikana tekemät matkat alkaen klo 00.00.

Löydät tutkimuspäiväsi lomakkeen etusivulta, ja matkakohteiden ja kulkutapojen määritelmät takasivulta.

Mikä on matka?

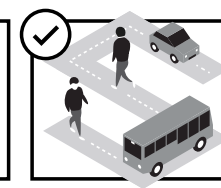
Matkalla tarkoitetaan siirtymistä paikasta toiseen.

Myös lähtöpaikkaan päättävä lenkki on matka.

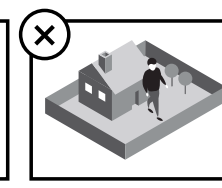
Matka voi sisältää pieniä pysähdyksiä tai poikkeamia, esimerkiksi kioskiin.

Jos kulkeminen keskeytyy pidemmäksi aikaa tai matkan tarkoitus muuttuu, katsotaan matkan loppuvan ja uuden alkavan.

Matkan voi kulkea yhdellä tai useammalla kulkutavalla. Jos vaihdat kulkuvälinettä kesken matkan esimerkiksi bussista toiseen, merkitse molemmat bussit erikseen.

Myös kävely pysäkillä tai pysäkillä toiselle kuuluu matkaan.

Omassa pihapiirissä tai tilalla liikkumista ei katsota matkaksi.

Myöskään ammattiautoilijan tai muun ammatikseen muita ihmisiä tai esineitä kuljettavan työssä tapahtuvaa liikkumista ei merkitä tutkimukseen.

Matkat työpaikalle ja takaisin katsotaan kuitenkin matkoiksi.

Jos et liikkunut tutkimuspäivänäsi pihapiirin ulkopuolella, merkitse rasti alla olevaan ruutuun. Myös tämä on tutkimuksen kannalta arvokas tieto.

☐ En tehnyt tutkimuspäivänä yhtään matkaa

Onko työsi päätehtävä ihmisten tai tavaroiden kuljettaminen tai liikennevälineessä työskentely?

☐ Kyllä

Esimerkiksi bussinkuljettaja, konduktööri, taksinkuljettaja, kuorma-autonkuljettaja, postinkantaja, kukkalähetti, pizzalähetti jne. liikkuvat ammatillisesti, koska tavaroiden tai ihmisten kuljetus on työn päätehtävä.

☐ Ei

Esimerkiksi myyntiedustaja, putkimies, rakennusmies ja kotisairaanhoidaja eivät liiku ammatillisesti, koska työn päätehtävä ei ole ihmisten tai tavaroiden kuljetus, vaan liikkuminen on edellytys varsinaisen työn suorittamiselle.

Ole hyvä ja lähetä täytetty tutkimuslomake mahdollisimman pian oheisella palautuskuorella.

Matkakohteet

Koti

- 1 Oma koti
- 2 Muu vakituinen asunto (esim. kakkosasunto)

Työ, opiskelu, koulu ja hoitopaikka

- 3 Oma ensisijainen työpaikka
- 4 Oma muu työpaikka
- 5 Työhön liittyvä kohde tai työasointipaikka
- 6 Oma koulu tai opiskelupaikka
- 7 Oma hoitopaikka tai esikoulu

Kyyditys, saattaminen

- 8 Pysähdyspaikka henkilön noutamista/jättämistä varten (esim. asema tai perheenjäsenen työpaikka, koulu, hoitopaikka)

Ostos- tai asiointipaikka

- 9 Päivittäistavaroiden ostopaikka
- 10 Asiointipaikka (pankki, toimisto, lääkäri, posti, kauppa jne.)
- 11 Kauppakeskus
- 12 Muu ostopaikka
- 13 Ravintola, kahvila, lounaspaikka tai vastaava
- 14 Pubi, baari, yökerho

Liikunta, ulkoilu, urheilu

- 15 Liikunta- tai ulkoilupaikka
- 16 Luontoalue

Vapaa-aika

- 17 Vierailupaikka (sukulaisten, ystävien, tuttavien luona)
- 18 Kulttuurikohde tai muu viihde- tai juhlatilaisuus
- 19 Kesämökki tai vapaa-ajan asunto
- 20 Muu vapaa-ajan kohde (esim. harrastuspaikka tai matkailukohde)

Yöpyminen

- 21 Hotelli tai muu tilapäinen yöpymispaikka

Muu

- 22 Muu kohde

Lisätietoja tutkimuksesta

www.hlt23.fi

tai puhelinnumerosta

0800 19889

ma-pe klo 9-17

Kulkutavat

Kävely, pyöräily ja ulkoliikunta

- 1 Jalankulku (kävely, juoksu, pyörätuoli, rollaattori)
- 2 Polkupyörä (myös sähköpyörä)
- 3 Kaupunkipyörä
- 4 Potkulauta (myös sähköpotkulauta)
- 5 Muu liikunnallinen kulutapa

Henkilö- tai pakettiauto

- 6 Henkilöauto (kuljettajana)
- 7 Henkilöauto (matkustajana)
- 8 Pakettiauto (kuljettajana)
- 9 Pakettiauto (matkustajana)

Taksi- tai kutsuliikenne

- 10 Taksi
- 11 Koulutaksi
- 12 Kutsubussi- tai taksi

Bussi

- 13 Lähiliikenteen bussi
- 14 Kaukoliikenteen linja-auto
- 15 Tilausbussi (esim. turistibussi tai koululaisretkibussi)
- 16 Muu bussi

Raideliikenne

- 17 Lähi- tai taajamajuna
- 18 Kaukojuna
- 19 Raitiovaunu
- 20 Metro
- 21 Muu raideliikenne

Ilmaliikenne

- 22 Reittilento
- 23 Tilauslento
- 24 Muu lentokone (pienkone, helikopteri)
- 25 Muu moottoroimaton ilmaliikenne

Vesiliikenne

- 26 Soutuvene
- 27 Purjeverene
- 28 Moottorivene
- 29 Laiva/autolautta/pika-alus
- 30 Lossi/yhteysalus/lautta
- 31 Muu vesiliikenne

Muu ajoneuvo

- 32 Moottoripyörä
- 33 Mopo
- 34 Mopauto
- 35 Kuorma-auto
- 36 Traktori, työkone
- 37 Muu

Tutkimuskoodisi:

Tutkimuspäiväsi:

Taustatiedot

Jos ette halua osallistua tutkimukseen vastaamalla sähköiseen kyselyyn osoitteessa **www.hlt23.fi**, voitte osallistua siihen myös vastaamalla täällä tutkimuslomakkeella. Huomaathan, että voitte osallistua tutkimukseen, vaikka lapsesi ei tekisi yhtään matkaa tutkimuspäivänsä aikana.

Vastatkaa aluksi lapsen taustatietoja ja liikkumistottumuksia koskeviin kysymyksiin. Lisätkää sen jälkeen lapsen yllämainitun tutkimuspäivän aikana matkat matkapäiväkirjaan.

Kun olette vastanneet kaikkiin kysymyksiin ja lisänneet kaikki lapsen tutkimuspäivän aikana tekemät matkat, ole hyvä ja lähetä tutkimuslomake mahdollisimman pian oheisella palautuskuorella. Postimaksu on maksettu valmiiksi puolestasi.

1 Minkä ikäinen tutkimukseen valittu on?
Vastaa kokonaisina vuosina.

4 Missä kunnassa hän asuu?

2 Mikä on hänen sukupuolensa?

- ☐ Mies
☐ Nainen
☐ Muu tai ei halua vastata

5 Asuuko hän...

- ☐ Kerros- tai luhtitalossa
☐ Rivitalossa
☐ Paritalossa
☐ Omakotitalossa
☐ Palveluasunnossa, ryhmäkodissa, laitoksessa tai muussa vastaavassa
☐ Muu asumismuoto

3 Mikä on hänen kotiosoitteensa? (Kadun tai tien nimi ja talon numero).

6 Montako henkilöä hänen talouteensa kuuluu hänet mukaanlukien?

7 Ketä muita hänen kotitalouteensa kuuluu?

	Onko hän... M = Mies N = Nainen Muu = Muu tai ei halua vastata	Minkä ikäinen hän on?	Onko hänellä henkilö-auton ajokorttia? K = Kyllä E = Ei ? = Ei osaa sanoa
1			
2			
3			
4			
5			
6			

8 Mitkä ovat hänen henkilökohtaiset ansio- ja pääomatulonsa ennen verojen vähentämistä (ns. bruttotulot) vuodessa? Tuloja ovat mm. palkka, eläke, opintotuki, työttömyyskorvaus ja etuudet, tulo omasta yrityksestä tai maataloudesta, palkkiot ja osingot.

- ☐ 0 – 9 999 euroa vuodessa
☐ 10 000 – 19 999 euroa vuodessa
☐ 20 000 – 29 999 euroa vuodessa
☐ 30 000 – 39 999 euroa vuodessa
☐ 40 000 – 49 999 euroa vuodessa
☐ 50 000 – 59 999 euroa vuodessa
☐ 60 000 – 69 999 euroa vuodessa
☐ 70 000 – 99 999 euroa vuodessa
☐ 100 000 – 149 999 euroa vuodessa
☐ Yli 150 000 euroa vuodessa
☐ Ei osaa sanoa tai ei halua vastata

9 Mitkä ovat hänen kotitaloutensa yhteenlasketut ansio- ja pääomatulot ennen verojen vähentämistä (ns. bruttotulot) vuodessa? Tuloja ovat mm. palkka, eläke, opintotuki, työttömyyskorvaus ja etuudet, tulo omasta yrityksestä tai maataloudesta, palkkiot ja osingot.

- ☐ 0 – 19 999 euroa vuodessa
☐ 20 000 – 39 999 euroa vuodessa
☐ 40 000 – 59 999 euroa vuodessa
☐ 60 000 – 79 999 euroa vuodessa
☐ 80 000 – 99 999 euroa vuodessa
☐ 100 000 – 119 999 euroa vuodessa
☐ 120 000 – 149 999 euroa vuodessa
☐ 150 000 – 199 999 euroa vuodessa
☐ Yli 200 000 euroa vuodessa
☐ Ei osaa sanoa tai ei halua vastata

10 Mikä kuvaa parhaiten hänen tämänhetkistä pääasiallista toimintaansa?

- ☐ Työntekijä
☐ Alempi toimihenkilö
☐ Ylempi tai johtavassa asemassa oleva toimihenkilö
☐ Maatalousyrittäjä tai maanviljelijä
☐ Muu yrittäjä
☐ Kotiäiti, -isä tai perhevapaa
☐ Eläkeläinen
☐ Varusmiespalvelus, siviilipalvelus tai vapaaehtoinen asepalvelus
☐ Opiskelija (lukio, ammattiopisto, korkeakoulu, ...)
☐ Koululainen (peruskoulu)
☐ Alle kouluikäinen
☐ Muu

11 Mikä on hänen koulutuksensa? Ilmoita ylin suoritettu tutkinto.

- ☐ Ei koulutusta tai perusaste kesken
☐ Perusaste suoritettuna
☐ Toinen aste suoritettuna (esim. ylioppilastutkinto, ammattikoulu)
☐ Opistoaste suoritettuna
☐ Alempi korkeakoulu tai ammatillinen korkeakoulu suoritettuna
☐ Ylempi korkea-aste suoritettuna
☐ Tutkijakoulutusaste suoritettuna

12 Onko hänellä voimassaolevaa joukkoliikenteen kausilippua?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

13 Kuinka monta henkilöautoa hänen kotitaloudessaan on vakituisesti käytössä?

14 Kuinka moni hänen taloudessaan olevista autoista on työsuhdeauto?

15 Kuinka usein hänellä on käytettävissään henkilöauto niin, että joku toinen ajaa?

- ☐ Aina tai lähes aina
☐ Joskus
☐ Ei koskaan
☐ Ei osaa sanoa

16 Kuinka usein hän käytti seuraavia kulkutapoja viimeisen kahden kuukauden aikana?

	5-7 päivänä viikossa	2-4 päivänä viikossa	Yhtenä päivänä viikossa	Harvemmin	Ei ole käyttänyt viimeisen kahden kuukauden aikana	Ei osaa sanoa
Henkilöauto	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joukkoliikenne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kävely (koko matka)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Polkupyöräily (koko matka)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17 Mitä seuraavista palveluista hän on käyttänyt viimeisen kahden kuukauden aikana?

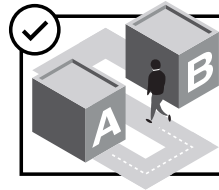
- ☐ Kimppakyydin sopiminen internetissä
☐ Yhteiskäyttöauto tai vuokra-auto
☐ Kaupunkipyörä, tavallinen
☐ Kaupunkipyörä, sähköavusteinen
☐ Yhteiskäyttöinen sähköpotkulaata (esim. Voi, Tier, Lime)
☐ Eri kulkutapoja yhdistelevä maksullinen liikkumispalvelu (esim. Whim)
☐ Ruokaostosten ja päivittäistavaroiden kotiinkuljetus
☐ Valmiin ruoan tilaaminen kotiin
☐ En mitään näistä

Matkapäiväkirja

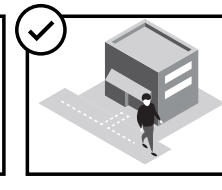
Lisätkää tähän lapsen tutkimuspäivän aikana tekemät matkat alkaen klo 00.00.

Löydät tutkimuspäivän lomakkeen etusivulta, ja matkakohteiden ja kulkutapojen määritelmät takasivulta.

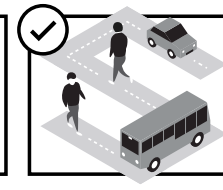
Mikä on matka?

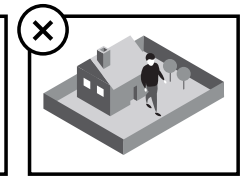
Matkalla tarkoitetaan siirtymistä paikasta toiseen.
Myös lähtöpaikkaan päättävä lenkki on matka.

Matka voi sisältää pieniä pysähdyksiä tai poikkeamia, esimerkiksi kioskille.
Jos kulkeminen keskeytyy pidemmäksi aikaa tai matkan tarkoitus muuttuu, katsotaan matkan loppuvan ja uuden alkavan.

Matkan voi kulkea yhdellä tai useammalla kulkutavalla. Jos vaihdat kuluvälinettä kesken matkan esimerkiksi bussista toiseen, merkitse molemmat bussit erikseen.
Myös kävely pysäkillä tai pysäkillä toiselle kuuluu matkaan.

Omassa pihapiirissä tai tilalla liikkumista ei katsota matkaksi.
Myöskään ammattiautoilijan tai muun ammatikseen muita ihmisiä tai esineitä kuljettavan työssä tapahtuvaa liikkumista ei merkitä tutkimukseen.
Matkat työpaikalle ja takaisin katsotaan kuitenkin matkoiksi.

Jos lapsesi ei liikkunut tutkimuspäivänä pihapiirin ulkopuolella, merkitse rasti alla olevaan ruutuun. Myös tämä on tutkimuksen kannalta arvokas tieto.

☐ Lapseni ei tehnyt tutkimuspäivänsä aikana yhtään matkaa

Ole hyvä ja lähetä täytetty tutkimuslomake mahdollisimman pian oheisella palautuskuorella.

Matkakohteet

Koti

- 1 Oma koti
- 2 Muu vakituinen asunto (esim. kakkosasunto)

Työ, opiskelu, koulu ja hoitopaikka

- 3 Oma ensisijainen työpaikka
- 4 Oma muu työpaikka
- 5 Työhön liittyvä kohde tai työasointipaikka
- 6 Oma koulu tai opiskelupaikka
- 7 Oma hoitopaikka tai esikoulu

Kyyditys, saattaminen

- 8 Pysähdyspaikka henkilön noutamista/jättämistä varten (esim. asema tai perheenjäsenen työpaikka, koulu, hoitopaikka)

Ostos- tai asiointipaikka

- 9 Päivittäistavaroiden ostopaikka
- 10 Asiointipaikka (pankki, toimisto, lääkäri, posti, kauppa jne.)
- 11 Kauppakeskus
- 12 Muu ostospaikka
- 13 Ravintola, kahvila, lounaspaikka tai vastaava
- 14 Pubi, baari, yökerho

Liikunta, ulkoilu, urheilu

- 15 Liikunta- tai ulkoilupaikka
- 16 Luontoalue

Vapaa-aika

- 17 Vierailupaikka (sukulaisten, ystävien, tuttavien luona)
- 18 Kulttuurikohde tai muu viihde- tai juhlatilaisuus
- 19 Kesä mökki tai vapaa-ajan asunto
- 20 Muu vapaa-ajan kohde (esim. harrastuspaikka tai matkailukohde)

Yöpyminen

- 21 Hotelli tai muu tilapäinen yöpymispaikka

Muu

- 22 Muu kohde

Lisätietoja tutkimuksesta

www.hlt23.fi

tai puhelinnumerosta

0800 19889

ma-pe klo 9-17

Kulkutavat

Kävely, pyöräily ja ulkoliikunta

- 1 Jalankulku (kävely, juoksu, pyörätuoli, rollaattori)
- 2 Polkupyörä (myös sähköpyörä)
- 3 Kaupunkipyörä
- 4 Potkulauta (myös sähköpotkulauta)
- 5 Muu liikunnallinen kulkutapa

Henkilö- tai pakettiauto

- 6 Henkilöauto (kuljettajana)
- 7 Henkilöauto (matkustajana)
- 8 Pakettiauto (kuljettajana)
- 9 Pakettiauto (matkustajana)

Taksi- tai kutsuliikenne

- 10 Taksi
- 11 Koulutaksi
- 12 Kutsubussi- tai taksi

Bussi

- 13 Lähiliikenteen bussi
- 14 Kaukoliikenteen linja-auto
- 15 Tilausbussi (esim. turistibussi tai koululaisretkibussi)
- 16 Muu bussi

Raideliikenne

- 17 Lähi- tai taajamajuna
- 18 Kaukojuna
- 19 Raitiovaunu
- 20 Metro
- 21 Muu raideliikenne

Ilmaliikenne

- 22 Reittilento
- 23 Tilauslento
- 24 Muu lentokone (pienkone, helikopteri)
- 25 Muu moottoroimaton ilmaliikenne

Vesiliikenne

- 26 Soutuvene
- 27 Purjeverene
- 28 Moottorivene
- 29 Laiva/autolautta/pika-alus
- 30 Lossi/yhteysalus/lautta
- 31 Muu vesiliikenne

Muu ajoneuvo

- 32 Moottoripyörä
- 33 Mopo
- 34 Mopauto
- 35 Kuorma-auto
- 36 Traktori, työkone
- 37 Muu

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
PL 320, 00059 TRAFICOM
p. 029 534 5000
traficom.fi

ISBN 978-952-311-928-4
ISSN 2669-8781 (verkkojulkaisu)